

ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՍԱՏ ԸՆԴՈՒՆԵՅ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Երկուշաբթի, 27 Փետրուար 2023-ին, Սուրիոյ Նախագահութեան պաշտօնական կայքը հաղորդեց, որ Սուրիոյ Նախագահ Պաշար ալ-Ասատ ընդունեց Եգիպտոսի արտաքին գործոց նախարար Սամեհ Շուքրին:

Նախարար Շուքրի փոխանցեց Եգիպտոսի Նախագահ Ապտուլ Ֆաթաի աւ-Սիսիի Նախագահ Ասատին առաջած նամակը, որուն մէջ ան կը շեշտէր Եգիպտոսի գորակցութիւնը Սուրիոյ՝ աղետալի երկրաշարժին հետեւանքները յաղթահարելու համար:

Նախարար Շուքրի փոխանցեց նաեւ Նախագահ ալ-Սիսիի ողջոյնները եւ Սուրիա-Եգիպտոս պատմական հպարտալի յարաբերութիւններուն

Շար.՝ Էջ 9 >

ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՍԱՏ ԸՆԴՈՒՆԵՅ ԱՐԱՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵՆԵՆ ՊԱՏՈՒՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Կիրակի, 26 Փետրուար 2023-ին, Սուրիոյ Նախագահ Պաշար ալ-Ասատ երկու իրարայաջորդ ժողովներու ընթացքին հանդիպումներ ունեցաւ

արաբական խորհրդարաններու նախագահներու եւ խորհրդարանական պատուիրակութեանց անդամներու հետ, որոնք Դամասկոս ժամանեցին

Շար.՝ Էջ 9 >

ՍՈՒՐԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀ ՊԱՇՇԱՐ ԱԼ-ԱՍԱՏ ԸՆԴՈՒՆԵՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐ ԱՐԱՐԱՏ ՄԻՐՉՈՅԵԱՆԸ

ՍԱՍԱ.- Գիւղշաբթի, 13 Փետրուար միջօրէին, Սուրիոյ Նախագահ Պաշար ալ-Ասատ ընդունեց ԶԶ արտաքին գործոց նախարար Արարատ Միրզոյեանն ու անոր ընկերակցող պատուիրակութիւնը:

Նախագահ Ասատ շնորհակալութիւն յայտնեց երկրաշարժէն տուժածներուն համար Զայաստանէն ուղարկուած մարդասիրական օժանդակութեան եւ որոնողափրկարարական խումբին համար, անդրադառնալով այն պատմական յարաբերութիւններուն, որոնք կը կապեն Սուրիան եւ աշխարհատարած հայ ժողովուրդը:

Նախագահը կարեւոր համարեց Զայաստան-Սուրիա գործակցութիւնը՝ ի նպաստ երկու ժողովուրդներու շահերուն, յատկապէս դիտել տալով, որ

Շար.՝ Էջ 3 >

ՀՀ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐ ԱՐԱՐԱՏ ՄԻՐՉՈՅԵԱՆ ԺԱՄԱՆԵՅ ՀԱԼԵՊ

Գիւղշաբթի, 13 Փետրուար յետմիջօրէին, Զայաստանի Զանրապետութեան արտաքին գործոց նախարար Արարատ Միրզոյեան Դամասկոս այցելութենէն ետք ժամանեց Զալէպ, երկրաշարժին հետեւանքով Զայաստանէն Սուրիոյ ժողովուրդին ուղարկուած շուրջ 40 թոն մարդասիրական օժանդակութեան 3-րդ խմբաքանակի բեռնատար օդանավով:

Զալէպի միջազգային օդակայանին մէջ նախարարը դիմաւորեց Զալէպի Նահանգապետ Զուսէյն Տիպպը: Նախարարը կարճ հանդիպում մը ունեցաւ Զալէպի Նահանգապետին հետ օդակայանի պաշտօնական հիւրերու դահլիճէն ներս:

Այնուհետեւ նախարարը իր պատուիրակութեամբ այցելեց Զայաստանի Զանրապետութեան որոնողափրկարարական խումբի աշխատանքի վայր, Զալէպի «Շար» թաղամաս, ուր իրագեկ դարձաւ երկրաշարժի յառաջացուցած աւերներուն, մարդկային աղէտին եւ կատարուած որոնողափրկարարական աշխատանքներուն:

Նախարարի այցելութեան վերջին կայանը ԶԶ Զալէպի մարդասիրական առաքելութեան կեդրոնն էր, ուր Միրզոյեան ծանօթացաւ խումբի աշխատանքին:

Նախարար Միրզոյեանին ընկերակցող պատուիրակութեան մաս կը կազմէին ԶԶ Սուրիոյ դեսպան Տիգրան Գեորգեան, ԶԶ Զալէպի Զիւպատոսական փոխանորդ, հիւպատոս Բաբգէն Պատալեան եւ Զայաստան համահայկական հիմնադրամի գործադիր տնօրէն Զայկակ Արշամեան:

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ՀԱՍԱՅՆՔԱՊԵՏՆԵՐՈՒ ԼԻԱԿԱՏԱՐ ՆԻՍ

Երկուշաբթի, 27 Փետրուար 2023-ի առաւօտուն, Բերիոյ Զայոց Թեմի Բարեշան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մակար Սրբ. Եպս. Ազգարեան իր մասնակցութիւնը բերաւ Քրիստոնեայ համայնքապետներու լիակատար ժողովին, հիւրընկալութեամբ՝ Յոյն Ուղղափառ Եկեղեցւոյ Զալէպի Առաջնորդ Աֆրամ Մաալուլիի, «Ալ-Նապի Իլիաս» աթոռանիստ եկեղեցւոյ սրահէն ներս:

Սրբազան Զօր կ'ընկերակցէին Զոգշ. Տ. Մանուկ Վրդ. Պարիխանեան, միջ-համայնքային օժանդակութեան յանձնախումբին մօտ Բերիոյ Զայոց Թեմի ներկայացուցիչ տիար Տիգրան Պետրոսեան եւ միջ-համայնքային խորհրդատու երկրաչափերու յանձնախումբին մօտ Թեմի ներկայացուցիչ երկրչփ. Չաւեն Պարտաքճեան:

Զամայնքապետներուն կողքին ժողովին իրենց մասնակցութիւնը բերին բարերարներ, միջ-համայնքային օժանդակութեան յանձնախումբն ու միջ-համայնքային խորհրդատու երկրաչափերու յանձնախումբը, որոնք կը բաղկանան համայնքներու ներկայացուցիչներէ:

Ժողովը յատկացուած էր քննարկելու Զալէպի մէջ երկրաշարժին հետեւանքով վնասուած բնակարանները երկրաչափական ճշգրիտ կանոններուն եւ կիրառելի օրէնքներուն համաձայն վերանորոգութեան ենթարկելու գործընթացը, անօթեան դարձածներուն վարձակալութեան գումար տրամադրելու ծրագիրը, ինչպէս նաեւ վնասուածներուն օժանդակելու անհրաժեշտութիւնը:

021 2110 958

www.kantsasar.com

kantsasarweekly@hotmail.com

www.facebook.com/kantsasar

Տեղական Լրագրող

Խմբագրական

ԴԻՄԱՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ԲՆԱԿԱՆ ԱՂԵՏՆԵՐՈՒ ԼՈՅՍԻՆ ՏԱԿ

Երկրաշարժը կարելիություն ստեղծեց իրականացնելու այն՝ ինչ որ քաղաքականությունն ու դիւանագիտությունը տարիներ շարունակ չէին յաջողած իրականացնել: Յատկապես Սուրիոյ պարագային, երկրաշարժը մարդասիրական նկատառումներով նոր ընթացք տուաւ Սուրիա-արաբական աշխարհ յարաբերութիւններուն, անկախ ԱՄՆ-ի կամ արեւմտեան աշխարհի պատժամիջոցներէն: Հազարաւոր մարդասիրական օդանաւեր արաբական եւ արեւմտեան երկիրներէ հասան Սուրիա, շրջանցելով քաղաքական տարակարծութիւններն ու քարացած կեցուածքները:

Շուրջ տասնամեակ մը սառած Սուրիա- արաբական աշխարհ յարաբերութիւնները ակնթարթի մը մէջ վերաշխուժացան: Ակներեւ էին յատկապես Սուրիա այցելած արաբական խորհրդարանական պատուիրակութեան անդամներուն այցելութիւնը, Եգիպտոսի վարչապետին այցելութիւնն ու նախագահ Ասատին հետ հանդիպումը, բայց մանաւանդ Յորդանանի եւ Եգիպտոսի նախագահներուն նախագահ Ասատի հետ հեռաձայնային հաղորդակցութիւնը:

Արաբական շարք մը երկիրներ շրջանցեցին պատժամիջոցները եւ անմիջապէս փութացին Սուրիոյ ժողովուրդին օգնութեան:

Նոյնիսկ Սեւուական Արաբիան եւ Զաթարը բացին սուրիական պետութեան հետ անմիջական յարաբերութեան գիծը: Այլ խօսքով երկրաշարժը նոր թափ տուաւ Սուրիա-արաբական աշխարհ յարաբերութիւններուն եւ պարարտ հող ստեղծեց Սուրիոյ Արաբական Լիկա վերադարձին համար: Նախագահ Ասատին հանդիպումը արաբական խորհրդարանական պատուիրակութեան անդամներու հետ այս ենթահողը երեւան կը հաներ եւ Սուրիոյ երկար տարիներու համբերատար քաղաքականութեան պտուղը կ'արտացոլացներ:

Եգիպտոսի վարչապետին Սուրիա, ապա նաեւ Թուրքիա այցելութիւնը, Սուրիոյ նախագահին Օման այցելութիւնը, արաբականէն անդին, Սուրիա-տարածաշրջանային երկիրներ յարաբերութիւններու վերականգնումի ճիգերը լուսարձակի տակ կը բերէին նաեւ:

Արաբական երկիրներու պատուիրակութեանց խօսքերէն եւ մամլոյ ասուլիսներէն կարելի էր եզրակացնել, որ մարդասիրական օժանդակութիւններու առիթով բոլորը կ'արտայայտէին նաեւ իրենց զօրակցութիւնը Սուրիոյ, շէտելով անոր տարածքային ամբողջականութեան պահպանումն ու սուրիական տագնապի բացառաբար քաղաքական լուծման անհրաժեշտութիւնը:

Սուրիոյ Հալեպ, Լաթաքիա, Իտլիպ եւ Հոմս նահանգներու աղէտնալ քաղաքներ յայտարարուիլը չէր կրնար անտարբեր թողուլ նաեւ ԱՄՆ-ն, արեւմտեան երկիրներն ու ՄԱԿ-ը: Որպէս արդիւնք պատժամիջոցներու սահմանափակումը եւս անկասկած իր դրական անդրադարձը պիտի ունենայ գէթ Սուրիոյ ժողովուրդի տնտեսական եւ կենցաղային ծանր իրավիճակի բարելաւման վրայ: Մինչդէռ Սուրիա-արաբական աշխարհ յարաբերութիւններու շուտափոյթ վերաշխուժացումը կրնայ դիւանագիտական աշխուժութեան կողքին դրական անդրադարձ ունենալ երկրի տնտեսութեան եւ Սուրիոյ պետութեան քաղաքական յարաբերութիւններուն վերաշխուժացման վրայ:

Ներկայ աշխարհին մէջ բնական աղէտներն ու անոնց աւերիչ արդիւնքները առիթ կը հանդիսանան շատ մը երկիրներու համար շրջանցելու իրենց տարակարծութիւնները, հետեւաբար մարդասիրական օժանդակութիւններն ու անոնց հետեւանքով աշխուժացած դիւանագիտական յարաբերութիւնները կը ծառայեն ցանկալի հաղորդակցութեան վերստեղծման:

Եթէ Սուրիա-Թուրքիա մերձեցման նշանդրերը հեռու կը թուին ըլլալ, արաբական աշխարհի միասնութեան նպաստող դիւանագիտական ներկայ քայլերը պտղաւորուելու աւելի մեծ հաւանականութիւն ունին:

«Գ.»

-Սուրիոյ մէջ ՄԱԿ-ի քարտուղարի յատուկ բանագնաց Կիր Պետրսըն շէտեց, որ Սուրիան ցնցած երկրաշարժէն տուժածներուն մարդասիրական օգնութիւններ տրամադրելը առաջնահերթութիւն պէտք է համարուի:

Պետրսըն կոչ ուղղեց Սուրիոյ մէջ մարդասիրական իրավիճակի հարցը քաղաքականացումէ գերծ պահել, աւելցնելով. «Հիմա յարմարագոյն պահն է բոլոր կողմերուն համար՝ երկրաշարժէն վնասուած շրջաններուն եւ տուժած ընտանիքներուն օգնութիւններ տրամադրելու եւ դէմ դնելու այս առումով յառաջացող բոլոր խոչընդոտներուն»:

Այս առիթով, Պետրսըն գնահատեց սուրիական կառավարութեան կողմէ հիւսիսարեւմտեան շրջան տանող միջանցքներու բացումը, որպէսզի տեղւոյն քաղաքացիները եւս օգտուին Սուրիա ուղարկուած մարդասիրական օգնութիւններէն:

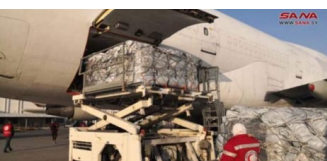
-Սուրիոյ Կրթութեան Նախարարութիւնը իր պաշտօնական կայքին ճամբով յայտարարեց 2022-2023 ուսումնական տարեշրջանի երկրորդականի պաքաւորիայի եւ միջնակարգի պրովէի պետական քննութիւններուն թուականները:

Նախարարութիւնը յայտարարեց, որ պաքաւորիայի պետական աւարտական քննութիւնները՝ գիտական, գրական, կրօնական եւ այլ ճիւղերով, ընթացք պիտի առնեն Չորեքշաբթի, 7 Յունիս 2023-ին, իսկ աւարտին պիտի հասնին 24 Յունիս 2023-ին՝ գրական իրենց բաժինով, 26 Յունիս 2023՝ գիտական բաժինով:

Նախարարութեան համաձայն պրովէի պետական քննութիւնները ընթացք պիտի առնեն Հինգշաբթի, 8 Յունիս 2023-ին, աւարտին պիտի հասնին 25 Յունիս 2023-ին, իսկ կրօնական բաժնի քննութիւնները՝ 26 Յունիս 2023-ին:

-Կիրակի, 26 Փետրուար 2023-ին, Եւրոխորհուրդի շարք մը երկիրներ 120 թոն մարդասիրական օգնութիւններով եւ բժշկական պիտոյքով բեռնուած երրորդ օդանաւ մը ուղարկեցին Դամասկոսի Միջազգային Օդակայան՝ Սուրիան ցնցած երկրաշարժէն տուժածներուն համար:

Սուրիոյ մէջ Եւրոխորհուրդի մարդասիրական աշխատանքներու գրասենեակի տնօրէն Լուիժի Պանտոլի յայտնեց, որ 15 եւրոպական երկիրներ մարդասիրական օժանդակութիւն ուղարկած են Սուրիոյ երկրաշարժէն տուժածներուն եւ պիտի շարունակեն օգնութեան ձեռք երկարել անոնց:

Սիրելի՛ հայորդիներ, Հալեպի քրիստոնէայ եկեղեցիներու համայնքապետերու խորհուրդի միջամայնցային օժանդակութեան յանձնախումբը կը յայտարարէ, որ պատրաստ է ընդունելու ժողովուրդի զաւակներուն դիմումները, հետեւեալ պարագաներու անյութեամբ.-

- * Գործածութեան մէջ եղող եւ երկրաշարժէն վնասուած գործածութիւններու նորոգութիւն
- * Տնտեսական փոքր ձեռնարկութիւններու մէջ օգտագործուող եւ երկրաշարժէն վնասուած գործիքներու նորոգութիւն

Ցիշեալ պարագաներով կրնաք դիմում կատարել Ս. Աստուածածին եկեղեցոյ ներքնասրահէն ներս, Չորեքշաբթի, 1 Մարտ 2023-էն սկսեալ, առաւօտեան ժամը 10:00-էն 2:00, ձեզի հետ ունենալով անձնաթուղթ եւ գործատեղիի սեփականատիրութեան կամ վարձակալութեան փաստաթուղթ:

ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՎՆԱՍՆԵՐՈՒ ՑԱՆԿԱԳՐՄԱՆ ԿՈՉ

Կը խնդրուի Բերիոյ Հայոց Թեմի Հալեպի բնակիչներէն ներկայանալ Ս. Աստուածածին եկեղեցոյ ներքնասրահ Չորեքշաբթի, 8 Փետրուարէն սկսեալ, ամէն օր, առաւօտեան ժամը 10:00-էն 2:00 սկսեալ, իրենց հետ ունենալով անձնաթուղթ, ընտանեկան տետրակ, բնակարանի սեփականատիրութեան փաստաթուղթ, երկրաշարժին հետեւանքով բնակարանի կրած վնասներու լուսանկարներ՝ ցանկագրելու իրենց բնակարաններուն կրած վնասները:

Դիւան Ազգ. Առաջնորդարանի

Լուրեր Հայաշխարհին

ՀՅԴ ԲԻՐՈՅԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արցախի շուրջ տեղի ունեցող քաղաքական գործընթացներու վերջին զարգացումները, մասնաւորապէս Ռուբէն Վարդանեանի պաշտօնակազմութիւնը, հակառակ ներկայացուած բացատրութիւն-հիմնաւորումներու, բազմաթիւ հարցերու ու մտահոգութիւններու տեղի կու տայ: Գնահատելով տրամադրութիւններու անտեսումով եւ առանց դերակատար քաղաքական ուժերու նման որոշման կայացումը, անկախ դրդապատճառներէն, ինքնին անընդունելի է:

Հարցը այն է, թէ Արցախի դիմադրողականութեան առումով որքանով կայացուած որոշումը ճիշդ է: Ի սկզբանէ յայտնի էր, որ պետական նախարարի պաշտօնին Ռուբէն Վարդանեանի նշանակումը, թէ Ատրպէյճանի մէջ, թէ Հայաստանի ու Արցախի որոշակի շրջանակներու մօտ լուրջ հակադէտութեան պիտի արժանանար: Այդպէս ալ եղաւ, երբ ալիւտեան բռնապետութիւնն ու ՀՀ իշխանութիւնը միաժամանակ ճնշում բանեցուցին Արցախի վրայ, որպէսզի Ռուբէն Վարդանեան հեռացուի պաշտօնէն:

Այս կացութիւնը անընդունելի է եւ մեծագոյն հարուած՝ Արցախի Հանրապետութեան ներքին անհրաժեշտ կուր միասնականութեան:

Հակառակ իրողութիւններուն, կարելի դարձած էր Արցախի մէջ դրական տեղաշարժեր արձանագրել՝ յոյսն ու պայքարի ոգին անաղարտ պահելով: Վերջին ամիսներուն արցախահայութեան դրսեւորած տոկոսնութիւնն ու կամքը արժանացած էին համահայկական գնահատանքին:

Այդ յոյսը յաղթանակներու վերածելու համար բոլորս ընելիք ունինք: Նպատակներու ու անոնց հասնելու միջոցներու յստակ ձեւակերպումի ամենօրեայ հետեւողական աշխատանքը, որքան ալ դժուար, անարդիւնք չի կրնար մնալ: Հակառակ ներքին ու արտաքին դաւադիր ծրագիրներուն, հայութեան արժանապատուութեան եւ լինելիութեան պայքարը պէտք է շարունակուի:

ՀՅԴ-ն կը հաւատայ Հայաստան-Արցախ-Սփիւռք եռամիասնութեան ուժին եւ պիտի շարունակէ իր բոլոր կարելիութիւններով նպաստել դիմադրութեան ու պայքարի գործին:

ՀՅԴ ԲԻՐՈ
28 Փետրուար 2023

Կ. ՄԱՆՈՅԵԱՆ «1993-94-ԻՆ ԵՐԲ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ ԵՐ ՄԱԿ, ԴԱՏՃԱՌ ԳՈՒՆԵՐ ԳՃԱՆՉՆԱԼՈՒ ԱՐՅԱՆԻ ԱՆԿԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»

24 Փետրուարին «Արցախի Հանրապետութեան Միջազգային Ճանաչման Հրամայականը» գիտագործնական համաժողովին իր ելոյթին ընթացքին, ՀՅԴ Բիւրոյի անդամ, ՀՅԴ Հայ Դատի եւ քաղաքական հարցերու գրասենեակի պատասխանատու Կիրո Մանոյեան ըսաւ.

«1993-94 թուականներուն, երբ Հայաստան արդէն ընդունուած էր

Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութիւն, պատճառ չունէր ճանչնալու Արցախի անկախութիւնը: 30 տարիներու նպատակը՝ Արցախի անկախութեան ճանաչումն ու միացումն էր: Անկախ երկու պետութիւններ կրնան իրենց ուզածը ընել: Կը ստորագրեն պայմանագիր

եւ կը միանան: Միջազգային ճանաչումը ինքնանպատակ չէ: Իմ խօսքը այս իշխանութիւններուն չի վերաբերիր, անոնք պէտք է մեկնին, որովհետեւ պատերազմի մէջ պարտուած քաղաքական ուժ են, եթէ նոյնիսկ ցանկան, չեն կրնար գտնել այնքան քաղաքական կամք, որպէսզի պարտուածի հոգեբանութենէն դուրս գան»:

Ան նաեւ ցաւով յայտնեց, որ Արցախ ինքզինք պաշտպանելու կարելիութենէն գրեթէ զրկուած է:

«Առանց Արցախի ինքնապաշտպանութեան համակարգի հզօրացման՝ շատ բաներ ցանկութենէն այն կողմ չեն կրնար անցնիլ», ըսաւ Կիրո Մանոյեան:

ԱՊՏՈՒԼԱՅԵԱՆԻ ՇԵՏ ՀԱՆԴԻՊՄԱՆ ԸՆԹԱՅԻՆ. ՄԻՐՉՈՅԵԱՆ ԸՆԴՊՄԱՍ Է ԱՌԱՆՅՆ ԱՆԽԱՊԱՅՄԱՆԻ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ԴԱՐԱԲԱԴԻ ՇՐՋԱՓԱԿՈՒՄԸ ԱՆՅԱՊԱՂ ԴԱԳՐԵՅՆԵԼՈՒ ՀՐԱՄԱՅՆԱԿԱՆԸ

Հայաստանի Հանրապետութեան արտաքին գործոց նախարար Արարատ Միրզոյեան 27 Փետրուարին Ժընեւի մէջ հանդիպում ունեցած է Իրանի Իսլամական Հանրապետութեան արտաքին գործոց նախարար Հուսէյն Ամիր Ապտուլահեանի հետ:

Ինչպէս «Արմէնփրես» կը տեղեկանայ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան տարածած հաղորդագրութենէն, Հայաստանի եւ Իրանի արտաքին գործոց նախարարները քննարկած են երկկողմանի ձեւաչափով, ինչպէս նաեւ բազմակողմ հարթակներու մէջ փոխադարձ գործակցութեան

առնչուող հարցեր: Երկուստեք գոհունակութեամբ արձանագրուած է Հայաստանի եւ Իրանի միջեւ քաղաքական երկխօսութեան բարձր մակարդակը:

Կարեւոր նկատուած է միացեալ ջանքերու ներդրումը փոխադարձ հետաքրքրութիւն ներկայացնող՝ ներառեալ ուժանիւթի, փոխադրութեան եւ ենթակառուցութեան ներդրումներուն մէջ համագործակցութեան հետագայ զարգացման ուղղութեամբ:

Հանդիպումին միտքեր փոխանակուած են շրջանին մէջ անվտանգութեան եւ կայունութեան հարցերու շուրջ:

Անդրադառնալով Բերձորի միջանցքի փակման հետեւանքով ստեղծուած մարդասիրական ծանր իրավիճակին՝ Արարատ Միրզոյեան ընդգծած է Ատրպէյճանի կողմէ առանց նախապայմանի Լեռնային Ղարաբաղի շրջափակումը անյապաղ դադարեցնելու հրամայականը՝ համաձայն 9 Նոյեմբեր 2020-ի եռակողմ յայտարարութեան դրոյթներուն: Այս պարունակին մէջ ընդգծուած է նաեւ Արդարադատութեան միջազգային դատարանին կողմէ Ատրպէյճանի նկատմամբ հրատապ միջոցներու կիրարկման վերաբերեալ 22 Փետրուարին կայացուած որոշումին իրականացումը:

Նախարար Միրզոյեան ներկայացուցած է նաեւ Հայաստան-Ատրպէյճան յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացին առնչուող զարգացումները:

ՍՈՒՐԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀ...

Սկիզբ՝ Էջ 1

Սուրիահայերը կը հանդիսանան կենսական բաղադրիչը սուրիական ինքնութեան եւ ընկերային հիւսուածքին ու երկու երկիրներու յարաբերութեան զարգացման կամուրջը կը համարուին:

Նախագահը յայտնեց, որ աշխարհի ներկայ մարտահրաւերներն ու փոփոխութիւնները դիմագրաւելու համար հարկ է հիմնել յարաբերութիւններու եւ, դաշնութիւններու ցանց մը այն երկիրներուն միջեւ, որոնք կը բաժնեն նոյն սկզբունքներն ու շահերը:

Իր կարգին նախարար Միրզոյեան նախագահ Ասատին վարչապետ Փաշինեանի եւ հայ ժողովուրդի ցաւակցութիւնները փոխանցեց երկրաշարժին առնչութեամբ, շեշտելով որ Հայաստան այս աղէտին ընթացքին աներկբայօրէն գօրավիզ պիտի կանգնի Սուրիոյ ժողովուրդին, որովհետեւ իր յիշողութեան մէջ թարմ կը պահէ 1988-ի Հայաստանի երկրաշարժի օրերուն Սուրիոյ օժանդակութիւնը, ինչպէս նաեւ Սուրիոյ ապաստան տալը Ցեղասպանութենէն ճողոպրած հայերուն, որոնք միւլէտի օրս կ'ապրին այս երկրին մէջ որպէս լիիրաւ քաղաքացիներ:

Նախարար Միրզոյեան անդրադարձաւ Հայաստան-Սուրիա ջերմ յարաբերութիւններուն, նշելով Սուրիոյ հետ տարբեր ոլորտներու մէջ գործակցութեան զարգացման Հայաստանի նախանձախնդրութիւնը՝ մեկնելով երկու երկիրներու պատմական առնչուածութենէն:

ՍՕ ԽԱՉԻ ՇՐՋ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ՅԵՏ ԱՂԵՏԻ ՇՐՋԱՆԻՆ

Բ. ԶԵԿՈՅՑ

(13-18 Փետրուար 2023)

Շրջ. Վարչությունը յառաջացուց Երկրաշարժի Կեդրոնական Յանձնախումբ մը բաղկացած նստավայրի վարչություններու ընկերուհիներէ: Յանձնախումբը պարտականութիւն ստանձնեց յետ երկրաշարժի աղետին հետաքրքրուիլ բոլոր ընկերուհիներու բնակարաններու ապահովական իրավիճակով, ինչպէս նաեւ առողջապահական խնդիրներով եւ քրոնիկ հիւանդութիւններ ունեցողներուն ցանկերը պատրաստել, որպէսզի միութեանս ստացած անվճար դեղորայքը տրամադրուի բոլորին անխտիր:

Ժողովուրդին օժանդակելու համար Կեդրոնական Յանձնախումբը պատրաստեց նաեւ կոկիկ ծրարներ (թիւով 200) լեցուն կնոջական մաքրողական պիտոյքով (անձեռոց, ակռայի դեղ ու վրձին, օճառ, թաց թաշկինակ եւ այլք): Իւրաքանչիւր ծրարի արժողութիւնն էր 20.000 ս. ոսկի: Վարչութիւնս այս ծրարները, ինչպէս նաեւ թիւով 100 ակրատ եւ տաքուկ ծածկոցներ (թիւով 40 հատ) բաժնեց տնագուրկ դարձած արաբ ժողովուրդին Պոսթան Փաշայի եւ Յալէպի կայարանի ապաստարաններէն ներս:

Շրջ. Վարչությունը այցելեց Կարմիր Մահիկի մանուկներու հիւանդանոցը եւ մանուկներու դէմքին ժպիտ մը գծելու նպատակով անոնց գրեական պիտոյքներու ծրարներ, ինչպէս նաեւ ՍՕ Խաչի աշխատանոցէն ներս կարուած յատուկ ծածկոցներ նուիրեց մօտաւորապէս 50 մանուկներու:

Երկրաշարժի արտակարգ իրավիճակին լոյսին տակ, Շրջ. Վարչությունը որոշեց նիւթական օժանդակութիւն կատարել մօտաւորապէս 500 ընտանիքի յատկացնելով 200.000 ս. ոսկի: Այս ծրագրին ներառուեցան նաեւ ՍՕ Խաչի յանձնախումբներու պաշտօնեաները, թիւով՝ 63:

Ան որ դիմած կը դիմէ ՍՕ Խաչի ընկերաբժշկական կեդրոն, անպայման պիտի օգտուի այնտեղ մատուցուող ծառայութիւններէն:

Այս ընթացքին Դարմաստուն յաճախող կարիքաւոր հիւանդներուն քննութիւնը անվճար կը կատարուի, ինչպէս նաեւ անհրաժեշտ դեղորայք կը տրամադրուի անոնց: Դեղորայքի անվճար տրամադրումը կը շարունակուի ՍՕ Խաչի Դարմաստուն բոլոր դիմորդներուն, յատկապէս քրոնիք հիւանդութիւններ ունեցողներուն, համապատասխան դեղագիրներով, նոյնիսկ կեդրոնը չգտնուած դեղեր կ'ապահովուին կարգ մը հիւանդութիւններու պարագային:

Միութեան ջանքերով ձեռք ձգուեցաւ նաեւ մեծ քանակով փոքրիկներու

շոր եւ կաթ, անհատ բարերարը մը եւ անոնք տրամադրուեցան Մանկամտուրի փոքրիկներուն եւ ժողովուրդին:

Երկրաշարժին անօթեւան մնացած ընտանիքներու համար հանդերձահաւաք կատարուեցաւ եւ բարերարի մը ճամբով մեծաքանակ կօշիկներ ապահովուեցան, որպէսզի տրամադրուին ապաստանեալներուն:

Յիշենք նաեւ, որ Շրջ. Վարչությունը ՅՕՄ-ի Ազգ. Ծերանոց ուղարկած յատկացումով գնեց երկու լուացքի մեքենայ: Պայմաններու բարելաւումով վարչությունը պիտի այցելէ նաեւ կեդրոն եւ բարոյական իր աջակցութիւնը բերէ տարեցներուն:

Կը շարունակուի նաեւ ՅՕՄ-ի «պնակ մը տաք ճաշ» ծրագիրը՝ շաբաթը երեք անգամով: Նախկին ցանկին վրայ Շրջ. Վարչութեան առաջարկով կու գան անելնալ նաեւ երկրաշարժէն տուժած ընտանիքներու անուններ:

ՍՕ Խաչը ծրագիր ունի նաեւ դպրոցական աշակերտներու սնունդ տրամադրել երբ դասաւանդութիւնը վերսկսի:

Շրջ. Վարչությունը կը գործակցի Կարմիր Մահիկի եւ «Ալ-Ամանա ա-Սուրիէ լիլթէմիէ» մարդասիրական կազմակերպութեանց հետ:

Այս օրերուն, մեր ժողովուրդին մօտ անվտանգութեան մշակոյթը զարգացնելու միտումով, Սուրիահայ Օգնութեան Խաչը կազմակերպած է Շտապ օգնութեան եռօրեայ անվճար դասընթացք՝ երկու մասով, որուն գլխաւոր դասախօսն է Ֆրանսայէն ժամանած մասնագետ Փիէռ Պազարպաշի:

ՅՕՄ-ը տեսաբար, իր բոլոր միաւորներով ՍՕ Խաչի կողքին է կանգնած: Միութիւնը սատար կը հանդիսանայ սուրիահայութեան՝ ամէն ձեւով օգտակար դառնալու երկրաշարժէն տուժած Սուրիոյ ժողովուրդի գաւակներուն: ՅՕՄ-ի Կեդր. Վարչութեան ատենապետն ու Սուրիոյ ներկայացուցիչը ամէնօրեայ կապի մէջ են ՍՕ Խաչի Շրջ. Վարչութեան ատենապետին հետ:

Սուրիահայ Օգնութեան Խաչի Շրջ. Վարչութեան անդամները օրական դրութեամբ կը գտնուին ընկերաբժշկական կեդրոն եւ պատրաստ են միութեան բոլոր գործունեայ անդամներով մարդասիրական եւ բարեսիրական ծառայութիւն մատուցելու ոչ միայն սուրիահայութեան, այլեւ Սուրիոյ արաբ ժողովուրդին, որպէսզի Սուրիոյ ժողովուրդը նուազագոյն վնասներով յաղթահարէ երկրաշարժի աղետին հետեւանքները:

ՍՕ Խաչի Շրջ. Վարչություն

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԲՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ

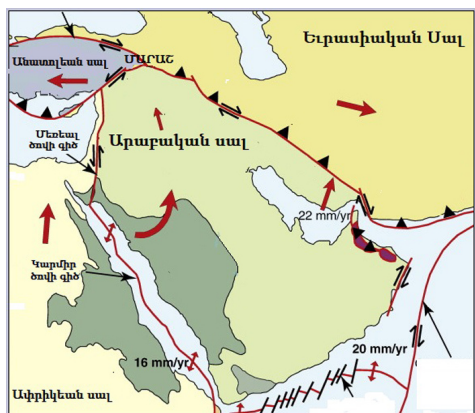
Ռոկտ. Գրաչ Պարտումեան

Երկրաշարժերու հիմնական պատճառը այն է, որ երկրագունդին կեղելը միահամուռ եւ կայուն չէ: Կազմուած է մեծ ու փոքր «կերտուածական սալ»-երէ (tectonic plate), որոնք յարատեւ շարժումի մէջ են: Կողքի գծապատկերը ցոյց կու տայ աշխարհագրական փոփոխութիւնները շուրջ 50 միլիոն տարի ընդմիջումներով: Մօտ 200 միլիոն տարի առաջ գոյութիւն ունեցած է մէկ համատեղ երկրամաս, որ կը կոչուի «Pangea» (համաերկիր) (1):

Բարեխառն չարիք.- Երկար ժամկետի առումով, երկրաշարժերը մեծապէս օգտակար եւ նոյնիսկ անհրաժեշտ են երկրագունդին վրայ կեանքի պահպանման համար: Կը գոյացնեն լեռներ, որոնք ոչ միայն ըմպելի ջուրի շտեմարան են, այլ նաեւ՝ կենսոլորտի հարստութեան աղբիւր: Ընդերքէն դուրս կը բերեն պարարտ հող եւ հազուագիւտ ծանր մետաղներ (ինչպէս՝ ոսկի եւ իւրանիում): Կը նորոգեն ծովերու քիմիական բաղադրութիւնը եւ այլն: Առանց սալերու տեղաշարժին՝ մայր ցամաքամաս «Կեա»-ն պիտի պարփակեր հոյաճաւալ անապատ մը: Կարճ ժամկետի առումով (ինչպէս մեր կեանքն է) պարբերաբար տեղի կ'ունենան աղետներ...

Խոհանոցային.- Երկրագունդին կեղելը, որ կազմուած է մեծ ու փոքր սալերէ, որոնք կը ծփան հեղուկ լաւայի շերտի մը վրայ, որ կը կոչուի «Ծածկոյթ» (Mantle): Լաւայի բաղադրութեան մէջ գերիշխող են երկաթը եւ երկաթի նման «միջին» զանգուածի հիւլէներ, որոնք կայուն են: Երկրագունդի կորիզ (Core) կազմուած է ծանր հիւլէներէ, որոնք ընկղմած են դէպի ձգողութեան կեղորոն: Ծանր հիւլէներ, ինչպէս՝ իւրանիում, ընդհանրապէս անկայուն են եւ շողարձակումի միջոցով ժամանակի ընթացքին կը վերածուին կայուն հիւլէներու (2): Այդ շողարձակումն է, որ շերտումէ կ'արտադրէ եւ կորիզը կը պահէ մօտ 5 հազար աստիճան տաքութեան վրայ, որ, ի դէպ, մօտ է արեւու մակերեսի ջերմաստիճանին: Կորիզը հաստատուն է, որովհետեւ ենթակայ է առեւտի ճնշումի (չորս հազար թոն իւրաքանչիւր քառակուսի սանթիմետրի վրայ): Դեղուկ ծածկը նման է տաքցուող ջուրի: Տաք յատակին հպած ջուրը կ'ընդլայնի, կը նստանայ եւ կը բարձրանայ վեր, ուր կը պաղի, կը խտանայ եւ կը սուզուի դէպի յատակ: Կը կազմուին քանի մը շրջանաձեւ հոսանքներ, որոնք կը կոչուին «փոխադրական» (convective), որովհետեւ նիւթը ինքն է, որ իրեն հետ «կը փոխադրէ» շերտումը: Ծածկոյթին վրայ ծփացող տարբեր ձեւի եւ տարածութեան սալերը կը շարժին հեղուկ ծածկի մակերեսի հորիզոնական փոխադրական հոսանքներուն հետ, որոնք ի հարկէ գուգահեռ չեն: Տեղի կ'ունենայ անխուսափելի հրմշտուք, որ սահուն չ'ընթանա, որովհետեւ հպումի սահմանագիծները, որոնք կը կոչուին «խալաճ» (fault, faille), ողորկ չեն:

Գծապատկերները ցոյց կու տան, որ Մարաշ կը գտնուի խզման երկու գլխաւոր գիծերու հանդիպման վրայ: Մեր հարաւը գտնուող Արաբական սալը դէպի հիւսիս կը շարժի տարեկան 1,5-2,0 սմ արագութեամբ: Աւելի մեծ սլաքով նշուած Անատոլեան սալը դէպի արեւմուտք կը շարժի արագ, տարեկան մօտ 5 սմ: Այս շարժումները կարելի է մեծ ճշգրտութեամբ չափել արբանեակներու եւ գետնի վրայ գտնուող հայելիներով օժտուած շարք մը կայաններու միջեւ արձակուած լեյզըր նշաններու միջոցով (3):

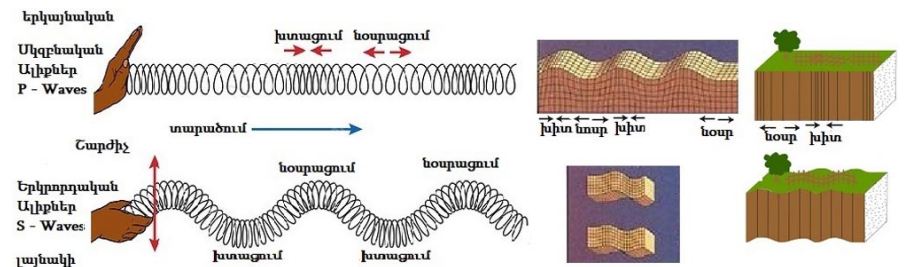

Քանի մը սանթիմետր շարժումը կրնայ աննշան թուիլ, բայց այդ սխալ է առնուազն երկու պատճառով: Նախ՝ այն, որ շարժումը տարիներու ընթացքին կը կուտակուի: Ապա՝ այն, որ հպումի մակերեսին վրայ կը գտնուին հրաբխային ծագում ունեցող իսկայական կարծր զանգուածներ (ապարներ): Անոնք որոշ նմանութիւն ունին շատ կարծր գոյացանկի եւ կամ պինդ աղէղի: Դրմշտուքին պատճառով ձեւափոխումը (strain) կը կուտակէ մեծ քանակութեամբ ուժ (potential energy), որ կ'արձակուի, երբ սալը պոկուի: Ծարժումը կրնայ ունենալ կարճ ու երկար հանգումներ: Սկզբնական մանր խլրտումներէ ետք (որոնք թերեւս որպէս ազդանշան կը ծառայեն կարգ մը անասուններու) բեկումը յաճախ կ'արագանայ, որովհետեւ շփման ուժը կը նուազի, երբ շփուող մակերեսներ շարժումի մէջ են: Ընթերցողը հաւանաբար նկատած է, որ երբ ծանր առարկայ մը կը հրենք կամ քաշենք, նուազ ճիգի կը կարօտինք, երբ առարկան սկսած է շարժիլ (4):

Կործանարար ուժը.- Երկրաշարժին շուրջ մասնագիտական հաշուարկի չեն հանդիպած: Թերեւս հետագային լոյս տեսնեն... Թուրքիոյ մէջ: Վիճակագրական առումով, այս տարողութեամբ երկրաշարժեր կը պատահին տարին շուրջ 4 անգամ: Անոնց մեծ մասը՝ ովկիանոսներու յատակին եւ կամ ամայի վայրերու մէջ: Թուրքիական տարագի առումով, յարաբերութիւնը նման է երկնաքարերու զանգուած-յաճախականութիւն խոտոր (inverse) յարաբերութեան, որուն նախապէս անդրադարձած եմ (5): Կողքի գծանկարէն դատած՝ 7,8 ճիւղեր ուժգնութեան երկրաշարժ մը միջին

հաշուով կ'արձակէ շուրջ 7,5 հազար քիլոթոն TNT պայթուցիկի համագօր ուժ: Դիրոշիման ածխացուցած կորիզային ռումբը համագօր էր լոյս 16 քիլոթոն պայթուցիկի: Երկրաշարժը համագօր է շուրջ հինգ հարիւր նման ռումբի: Երկրաշարժեր կը պատահին միջին հաշուով 50 քմ խորութեան վրայ, իսկ Մարաշի երկրաշարժը՝ 18 քմ: Մակերեսին մօտ երեք անգամ աւելի մօտ ըլլալու հանգամանքը աւերը կը բազմապատկէ (363 = 9 անգամ):

Երկրաշարժի պարզացուած պատկերը.- Երկրաշարժի ճշգրիտ պահը անակնկալ էր, երկրաբանական ընթացքը՝ ոչ: Վերը նշուած երկու շարժումները պարզացուած ձեւով կը տեսնենք կողքի գծապատկերին մէջ, ուր Արաբական սալը (կապոյտ) քիչ մը վեր բարձրացած է, իսկ Անատոլեան սալը (դեղին) մօտ երկու անգամ աւելի սահած դէպի արեւմուտք: Մարաշ կը գտնուի ձեւափոխութեան կիզակետին վրայ, իսկ Հայլէպ՝ ոչ շատ հեռու:

Ցնցումային (seismic) ալիքներ.- Ալիքները կը բաժնուին երկու գլխաւոր դասի. երկայնական (longitudinal), երբ մեքենական ալիքներու համար մասնիկներու շարժումը գուգահեռ է տարածումի (propagation) ուղղութեան, եւ՝ լայնակի (transverse), երբ մասնիկներու շարժումը ուղղահայեաց է տարածումին: Գծապատկերը ցոյց կու տայ, որ երկու շարժումները կարելի է յստակօրէն ցուցադրել՝ գործածելով դաստիարակչական հիւսնայի պարզ խաղալիք մը՝ «Կախարդական գապանակը», որ ծանօթ է իր աստիճաններէն վար իջնելու կարողութեամբ (Տեւ, օրինակ, www.youtube.com/watch?v=msnzrjE4):

Երկրաշարժի պարագային երկայնական ալիքները կը կոչուին «սկզբնական» (P-Primary), որովհետեւ աւելի արագ են եւ ուրեմն կը հասնին աւելի կանուխ: Լայնակի շարժումները կը կոչուին «երկրորդական» (S-Secondary): Ինչպէս երկրաշարժի պարզացուած գծանկարը ցոյց կու տայ, երկրաշարժի ընթացքին ոչ ողորկ մակերեսներու միջեւ շփումը տեղի կ'ունենայ խզման գիծի երկայնքին, այսինքն՝ գուգահեռ: Անոր պատճառով ուժեղ ցնցումները ուրեմն լայնակի են, ուղղահայեաց տարածումի ուղղութեան:

Արագութիւնները կախեալ են տուեալ հողամասի յատկութիւններէն: Միջին հաշուով լայնակի ալիքներու արագութիւնն է 3-4 քմ/երկվ, իսկ երկայնական 7-8 քմ/երկվ, այսինքն՝ կրկնակի արագ (6):

Կանուխ հասնող նուազ ուժգին երկայնական ցնցումները կրնան ծառայել որպէս ազդանշան: Մարաշ կը գտնուի մեզմէ մօտ չորս հարիւր քմ հեռավորութեան վրայ: Գլխաւոր ալիքները մեզի կը հասնին երկրաշարժէն մօտ 50 երկվայրկեան ետք, իսկ երկրորդական ալիքները՝ մօտ 50 երկվայրկեան աւելի ուշ: Կարգ մը անասուններ, որոնք մեզմէ շատ աւելի զգայուն են գետնի թրթռացումներուն, այդ 50 երկվայրկեանի ընթացքին տագնապահար վարմունք կ'ունենան: Ճիշդ չէ, որ շուները «կը լսեն» երկրաշարժը: Անոնք մեզմէ աւելի զգայուն են բարձր յաճախականութիւն ունեցող ձայներու, իսկ մեզմէ առնուազն երկու անգամ աւելի խուլ՝ ցած յաճախականութեան, ինչպէս որ երկրաշարժն է: Բացի ատկէ՝ օդին մէջ ձայնային ալիքները, որոնք կը տարածուին երեք տարածաչափի վրայ (3D), աւելի արագ կը խամրին, քան՝ երկու տարածաչափային (2D) մակերեսի ալիքները:

Կան այլ, նուազ կարեւորութիւն ունեցող շարժումներ, որոնք գլխաւորն է «Ռեյլի» ալիքը, որ նման է ծովու մակերեսի ալիքներուն (7): Այդ կը նկատուի կակուղ հողի խորունկ ընդարձակ շերտերու մակերեսին, որուն վրայ հաւանաբար շինութիւններ չկան:

Աւերի մեքենիկ մը.- Արդի շինութիւնները կրածոյլ (reinforced concrete) կմախքներ են, որոնց վրայ կ'աւելնան աղիւս եւ ապակի պատեր, որոնք ամրութեան առումով պարզապէս յաւելեալ բեռ են: Կրածոյլի մեքենական յատկութիւնը այն է, որ կրնայ դիմանալ մեծ ճնշումի, բայց արագ կը բեկանուի, երբ ենթարկուի ձգումի (tension), այսինքն՝ երբ հարկ է «նստանալ»:

Երկրորդական (S) ալիքներու պարագային, գետնի շարժումը հորիզոնական է, բարձրարկ շենքերու հիմերը կը շարժին գետնին հետ, միջնորդ վերի յարկերը «ետ կը մնան»: Այդ կը նշանակէ, որ շենքը, իմա՝ սիւները, հարկ է որ կորանայ: Այդտեղ կրնայ սկսիլ բեկումը եւ փլուզումը: Կրածոյլին կ'աւելցուին պողպատ ձողեր, եւ կը ստանանք ամրացուած կրածոյլ (reinforced concrete): Այդ ձողերը, սակայն, չեն կրնար արգիլել սիւներու «կորացումը», եթէ գետեղուած չեն ճիշդ ձեւով եւ բաւարար քանակով:

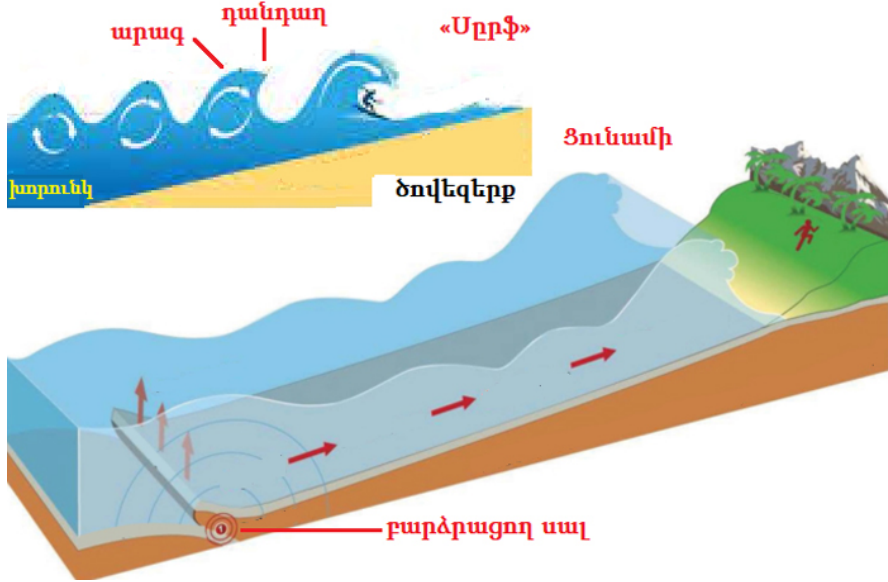
Դիտանկիւնի հնարքով չափագանցուած լուսանկարը ցոյց կու տայ հորիզոնական ալիքներու երկաթգիծի մը պատճառով աւերը: Սկզբնական (P) եւ «Ռեյլի» ալիքները նուազ աւերող են, բայց ի հարկէ՝ ոչ բոլորովին անվնաս:

Ցնցումային ալիքներ ի հարկէ կը տարածուին երկրի ընդերքին մէջ: Այդ կը հետաքրքրէ երկրաբանները, որոնք այդ ցնցումները ուսումնասիրելով՝ տեղեկութիւն կը ստանան ընդերքի կառոյցին շուրջ:

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ...

Սկզբ՝ էջ 5

Ցունամի. - (ճափոներենով՝ նաւահանգիստի ալիք)։ Երբ ովկիանոսի յատակին իրարու բախող երկու սալերէն մէկը յանկարծ սկսի բարձրանալ միւս սալին վրայ, այդ կը նշանակէ առնուազն 8 միլիարդ տոննայէ աւել յարձակումը երկրաշարժ։ Սալը մեծ քանակութեամբ ջուր կը մղէ դեպի վեր։ Ալիքի «բլուրը» կը տարածուի ամեն ուղղութեամբ։ Ինչպէս վերը նշած էի «Ռեյլի»

ալիքներուն կապակցութեամբ, ջուրի շարժումը ծուռած է, պարզ է, որ երբ ջուրի խորութիւնը գրեթէ գեր է, այդ շարժումը գրեթէ անկարելի կ'ըլլայ, ալիքի արագութիւնը կ'իյնայ գերոյի (8)։ Ալիքի յառաջամասը, որ նուազ խորութեան վրայ է, անելի դանդաղ է, քան՝ յետամասը, որ կը սկսի մագլցիլ յառաջամասին վրայ։ Երեւոյթ, որ ի գորտ է նաեւ բնական ալիքներու պարագային։ Թեթեւ թեքութիւն ունեցող հարթ աւազափ ծովեզերքներու վրայ այդ կը ծառայէ «սըրֆ» (surf) կոչուող մարզաձեւին։ Ցունամիին հաւանական է Միջերկրականի արեւմտեան աւազանին մէջ, ուր Ափրիկեան սալի շարժումը ուղղահայեաց (շեշտակի) է խզուածքի գծին։ Ինչպէս գծապատկերը ցոյց կու տայ, մեր աւազանին մէջ շարժումը գուցէ ահեռ է խզուածքին։ Արեւելեան աւազանին մէջ ցունամիին անհաւանական է, բայց չէ բացառուած։ 551 թուականին ցունամիին խլած է մօտ 30 հազար լիբանանցիի կեանք։ Բաց ծովուն վրայ ցունամի ալիքի արագութիւնը կրնայ հասնիլ ժամական 6 հարիւր քմ-ի։ Եթէ Կիպրոսի կրկին հեռաւորութեան վրայ պատահի, մենք մօտ 40 վայրկեան ժամանակ կ'ունենանք հեռանալու համար ծովեզերքէն։ Լիբանանի լեռնային ծովեզերքը ունի մեծ թեքութիւն։ Այդ կը նշանակէ, որ մօտեցող ցունամիի ալիք մը արագ պիտի կուտակուի, այսինքն բարձրանայ։

Ենթադրութիւններ. - Ամերիկացի երկրաբան փրոֆ. Զարըլտ Թոպին հրապարակած է երկրաշարժի պատճառած լարումներու փոփոխութեան գծապատկեր մը։ Մուտ կարմիր, այսինքն՝ լարումի աճ կը տեսնենք խզումի երկայնքին, այսինքն դեպի հիւսիս-արեւելք եւ հարաւ-արեւմուտ։ Զալէպ կը գտնուի կապոյտի վրայ, այսինքն «հանգստացած» տարածք է։ Լիբանանը՝ կապոյտի եւ կարմիրի միջեւ, այսինքն՝ անորոշ, ինչպէս միշտ։ Անցեալ տասը օրերու ընթացքին միջին ուժգնութեամբ շարք մը երկրաշարժեր արձանագրուեցան Ալեքսանտրեթի, Կիպրոսի եւ Զերմելի մէջ։ Առաջին երկուքը կը գտնուին խզումի հարաւ-արեւմտեան շարունակութեան վրայ, ինչպէս երկրաբանը ենթադրած էր։ Անոնք կարելի է համարել Մարաշի երկրաշարժի յետնցումներ։ Իսկ Զերմելի երկրաշարժը՝ ոչ։ Զարկ է, որ Պիտանս գտնուող «Երկրաբանական ուսումնասիրութիւններու ազգային կեդրոն»-ը զբաղի այդ հարցով։

Լիբանանի երկայնքէն անցնող ճիւղաւոր «Եամմուսէ» խզումը Մեռեալ ծովի խզումին շարունակութիւնն է, ոչ՝ Անատոլեան, որուն վրայ պատահեցաւ Մարաշի երկրաշարժը։ Մեր պարագային յաւելեալ դեր կը խաղայ Ափրիկեան սալը, որ անելի դանդաղ է, քան՝ Անատոլեանը։ Գծապատկերին մէջ արագութիւնները ներկայացուած են սլաքներու (vector) ծաւալով։ Սալը մեզի կը մօտենայ տարեկան շուրջ 1,5 սմ։

Երկրաբաններ բազմիցս յայտնած են, որ ոչ ոք կարող է գուշակել երկրաշարժի պահը եւ ուժգնութիւնը։ Միակ կարելի հաշուարկը վիճակագրական է։ Պատմական արձանագրութիւններէն դատած՝ ուժգին երկրաշարժեր Լիբանանը հարուածած են 551 եւ 1170 թուականներուն, իսկ Զալէպը՝ 1822-ին։ Չանոնք բաժնող ժամանակամիջոցը անելի քան վեց դար է (619 եւ 652)։ Եթէ (կը կրկնեմ՝ եթէ) այդ օրինաչափ համարենք, ապա կրնանք անորոշ...

Այստեղ կարելի է նշել, որ ոմն հոլանտացի Զուկրոպիոսի գուշակութիւնը, որ ոչ մէկ առնչութիւն ունի աստղագիտութեան, առաւել եւս երկրաբանութեան հետ։ Եթէ նոյնիսկ այդ պահուն բոլոր մոլորակները ուղիղ շարքի կանգնած ըլլային (ինչ որ ճիշդ չէ), անոնք ներդրումը չնչին յաւելում մը պիտի ըլլար լուսնի ձգողականութեան վրայ։ Փետրուար 7-ը լիալուսին էր։ Այդ թերեւս կը գրգռէ չար ոգիներ եւ... աղուեսաբարոյ շառլաթաններ, բայց ոչ մէկ փոփոխութիւն կը բերէ ձգողական դաշտին։ Ճիշդ է, որ լուսնի ձգողականութիւնը կրնայ սալերը քաշել դեպի վեր (կամ՝ վար, եթէ երկրի հակառակ կողմ գտնուի)։ Ծովու մակընթացութիւնը այդ ցոյց կու տայ։ Այդ

ձգողականութիւնը, սակայն, կրնայ կարեւոր ըլլալ միայն այն առն, երբ սալերը արդէն իսկ հասած են բեկման կետին։ Լուսինը կը դառնայ այն «յարդի շիւղը, որ կը կոտորէ ջորիին մէջքը»։ Զուլանտացին, ինչպէս այլ գուշակներ, կը հետեւի Barnum Effect կոչուած ոսկի օրէնքին։ Եթէ գուշակութիւնը բաւարար չափով անորոշ է, ապա կարելի է փաստարկել, որ իրականացած է։ Զուկրոպիոս ըսած է՝ «Ուշ կամ կանուխ»։ Թուական չէ՝ ճշդած։

Քաոսի նկարագրագծում. - Քաոսի տեսութիւնը (Chaos Theory) կիրարկելի է, երբ մեքենական դրութեան մէջ առկայ է շարժիչ (driving) գործօնը, որ այս պարագային ծածկոյթի հոսանքներն են, ոչ՝ գծային վերականգնող ուժը (nonlinear restoring force), որ այս պարագային սալերու առաձգականութիւնն է, եւ՝ խամրեցնող գործօնը (damping), որ այս պարագային շփումն է։ Թուաբանական (ի հարկէ՝ համակարգչային) հաշուարկը կարելի է, երբ դանդաղ սահանքը չափուած է արձանագրուած է երկար ժամանակահատուածի վրայ։

Նման հաշուարկ մը կատարուած է Քալիֆորնիոյ ափէն անցնող Սան Անտրեա խզումածքին շուրջ, հիմնուած՝ 2007-2017 շրջանին կատարուած չափումներուն վրայ։ Կողքի գծապատկերի վերելի բաժինը ցոյց կու տայ տուեալ ժամանակամիջոցի վրայ սահանքի քանակը՝ Ք, հաշուած խորանարդ մեթրով՝ իսկ ներքեւի բաժինը՝ սահանքի փոփոխութիւնը՝ Փ, հաշուած խորանարդ մեթրով՝ իւրաքանչիւր տարի։ Գծապատկերի աջին տեսնուող գուշակող երկր ընդ ցոյց կու տայ վտանգի ծակութիւնը։

Այս կը կոչուի վիճակի գծապատկեր (phase diagram) (10)։ Պատկերը ցոյց կու տայ տուեալ շրջանի երկրաշարժային «նկարագիր»-ը։ Երբ նոր երկրաշարժ մը պատահի, անոր Ք եւ Փ տուեալները կը նշեն, թէ այդ պահուն ո՛ր կը գտնուիք գծապատկերին վրայ, եւ ուրեմն որքա՞ն վտանգաւոր է կացութիւնը։ Վիճակի գծապատկերը կու տայ հաւանականութիւն, ոչ՝ գուշակութիւն։ Խզումները իրերանման չեն։ Այլ խզումներ կրնան ըլլալ Սան Անտրեայի նման, բայց՝ ոչ անոր ճշգրիտ կրկնութիւնը։ Պիտանսի աշխատախումբին համար առաջնահերթ պետք է ըլլայ ուսումնասիրել, թէ կարելի՞ է Եամմուսէ խզումի «խառնուածք»-ի գծապատկերը պատրաստել։ (Լուրջ եմ, ինչո՞ւ...)։

Զուլք բանք. - Փորձեցի պարզ ձեւով նկարագրել երկրաշարժերու բնոյթը։ Ընթերցողը հաւանաբար դիտած կամ կարողացած է խորհուրդներ, թէ ինչպէ՞ս հարկ է վարուիլ եւ ինչպիսի՞ նախագուշակական միջոցառումներու հարկ է նախաձեռնել։ Ամենէն ցաւոտ հարցը շինութիւններու ամրութեան ստուգումն է մասնագետներու կողմէ։ Չի բաւեր դիտել պատերն ու սիւները։ Զամացանցի վրայ լայն գրականութիւն հասանելի է կրածոյի ամրութիւնը չափելու միջոցներուն շուրջ։ Մեզի կը մնայ անոնց գործադրութեան միջոցները ապահովել։

1- Ցունական դիցաբանութեան մէջ Gaia կամ Gea երկրի աստուածուհին էր, մայր աստուածուհին։ Այդ արմատով կազմուած են բազմաթիւ եզրեր, ինչպէս Geo-metry՝ երկրա-չափութիւն եւ Geo-logy՝ երկրա-բանութիւն։

2- Գլխաւորաբար, որովհետեւ մեծ հիւլէի կորիզին մէջ մեծ դրական լիցքը վանողական ուժ կը յառաջացնէ։ Այս առանձին նիւթ է։

3- Այդ նման է ռատարի։ Արձակուած նշանի երթուղարձի ժամանակը ցոյց կու տայ ցուլացնող հայելիներու հեռաւորութիւնը։ Զաշուարկը կը կարծար 3 տարածաչափային երկրաչափութեան, որ համակարգիչը կարող է կատարել շատ արագ։

4- Երկու մակերեսներու հպման կետերու վրայ գտնուող մասնիկներու միջեւ կը կազմուին քիմիական կապեր (bond), բեկումը կը կարծար ուժի։ Երբ մակերեսները շարժուն են, նուազ կապեր կը հաստատուին եւ, հետեւաբար, նուազ ուժ հարկ կ'ըլլայ գործադրել (Stu A. E. Filippov et al Friction through Dynamical Formation and Rupture of Molecular Bonds Phys. Rev. 30 March)։

5- «Դիւապետի կռանը», «Ազդակ», 27 ապրիլ 2020։

6- Աւելի արագ են, որովհետեւ նիւթի խտացումը անելի մեծ ուժ կը պահանջէ, քան՝ անոր կողմնակի ձեւափոխումը։

7- Չուրը առաձգական չէ։ Ծովու մակերեսի ալիքները ենթակայ են Երկրի ձգողութեան։ Մակերեսի մասնիկներուն շարժումը «ձուածի» (elliptical) է։ Ծփացող իրերը (ինչպէս՝ սրուակներ կամ նաւակներ) կը շարժին միածամանակ ե՛ւ վեր ու վար, ե՛ւ ետ ու առաջ։ Այդ առանձին նիւթ է։

8- Չուրի մակերեսի ալիքներու արագութիւնը կախեալ է ջուրի խորութենէն եւ ալիքի երկայնքէն։ Բաց ծովու մէջ արագութիւնը կրնայ հասնիլ 160մ/երկվ, իսկ տասը մեթրի մէջ՝ 10մ/երկվ։ Թուաբանական, ի դէպ, վերանցական (transcendental, hyperbolic tangent տիպի) տարագը կարելի է տեսնել համացանցի վրայ։ Օրինակ՝ LibreTexts Physics «Types of Waves»։

9- Տես <https://www.science.org/doi/10.1126/sciadv.aaz5548>

10- Դասական մեքենագիտութեան մէջ մարմնի մը տեղադրումը (coordinates) եւ տեղաշարժը (velocity) աներկբայօրէն կ'որոշեն անոր հետագայ ծիրը։ Զաոսածին շարժումի մէջ այդ կարելի է, որովհետեւ առկայ են բազմաթիւ անորոշ տուեալներ։ Ոչ ոք կրնայ գուշակել, թէ ո՛ր պիտի կանգնի լեռնալանքէ վար գլորող ժայռ մը։ Նոյն տուեալները (տեղադրում եւ փոփոխութիւն), սակայն, կը կազմեն վիճակի գծապատկերի առանցքները (axes)։ Կողքի վիճակի գծապատկերը ցոյց կու տայ խամրելու ենթակայ շարժող բաղադրեալ ճօճանակի մը (Damped Driven Compound Pendulum) գծապատկերը, նմանութիւն մը Սան Անտրեայի հետ հեռաւոր է, որովհետեւ Քալիֆորնիոյ խզումը բաղադրեալ ճօճանակ մը չէ։

Պրիսմակետ

ԹՈՒՂԹԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Սարուշ Երամյան

Աստուած իմ, որքա՞ն անցեր է ահաւոր երկրաշարժներէն, բայց մենք ահա կը վերադառնանք, կամ կը փորձենք վերադառնալ մեր առօրեային: Կեանքը սակայն, բոլոր պարագաներուն ալ, կը շարունակուի: Ուրեմն մենք եւս, հաւաքելով մեր ոյժերը որքան որ կրնանք, կը շարունակենք:

Քանի մը շաբաթ առաջ գաղութին երեց տիկիններէն մէկը պատմեց, որ ունեցած բոլոր լուսանկարները պատռեր է եւ ձեռքբաժանուէր անոնցմէ:

Շրջան մը առաջ մայրս ալ նոյն «աշխատանք»-ին ձեռնարկեր էր. հազիւ կրցեր էի մեր տոհմին նկարները փրկել այդ «աշխատանք»-էն:

Աւելի երիտասարդ օրիորդ մը կ'ըսեր թէ կարողացած է այն գաղափարը, որ եզրայտահայոց մէջ իրապէս մեծ է թիւը լուսանկարիչներուն. ինչո՞ւ:

միաժամանակ ըլլալն է. մէկ կողմէ երեցները իրենց ունեցածը կը փճացնեն, միւս կողմէ երիտասարդներ կը պեղեն իրենց արմատները եւ կը գուրգուրան ամենէն փոքր թուրքի կտորին վրայ իսկ: Ինչպէ՞ս բացատրել ասիկա:

Սակայն յստակ է, որ լուսանկարները, փաստաթուղթերն ու նամակները, որքան ալ անհատական-ընտանեկան ըլլան, միաժամանակ մաս կը կազմեն միջավայրին, մաս կը կազմեն գաղութներու պատմութեան եւ կը հաստատեն մեր ընտանիքներուն հինէն եկող սերունդներուն շարունակականութիւնը, թէւ սփիւռքահայերուս ջախջախիչ մեծամասնութեան պատերը Յեղասպանութենէն ճողորկած մարդիկ են:

Արեւմտեան աշխարհին մէջ այնքա՞ն կարեւորութիւն կը տրուի ընտանեկան ծառին, որ յատուկ գործակալութիւններ կան, որոնք տրուած փոքր տուեալներուն վրայ կը փորձեն բաւական ետ երթալ ընտանիքի մը պատմութեան մէջ եւ հասնիլ արմատներուն, այս աշխատանքին համար բաւական մեծ գումարներ գանձելով:

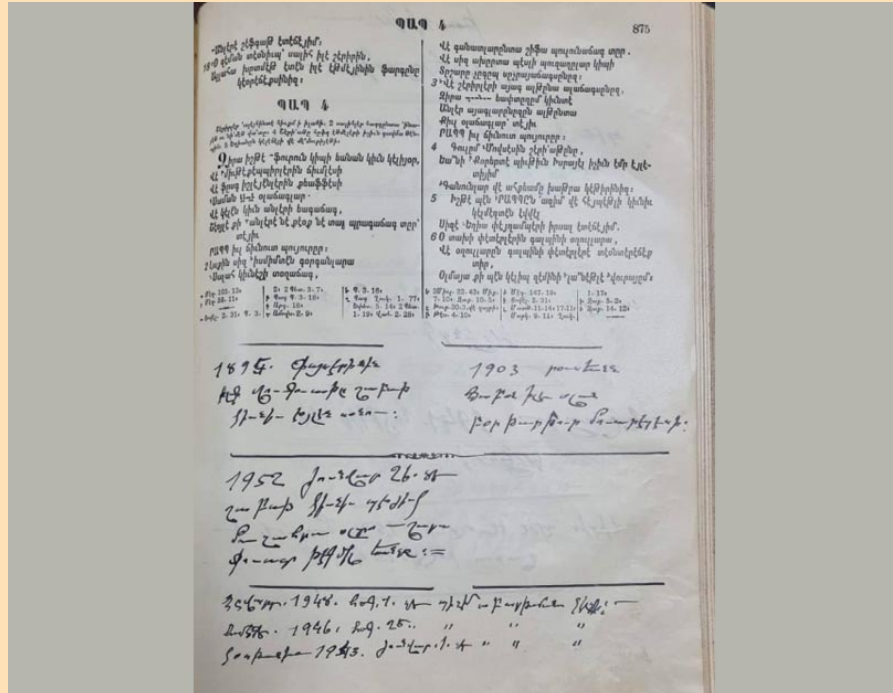
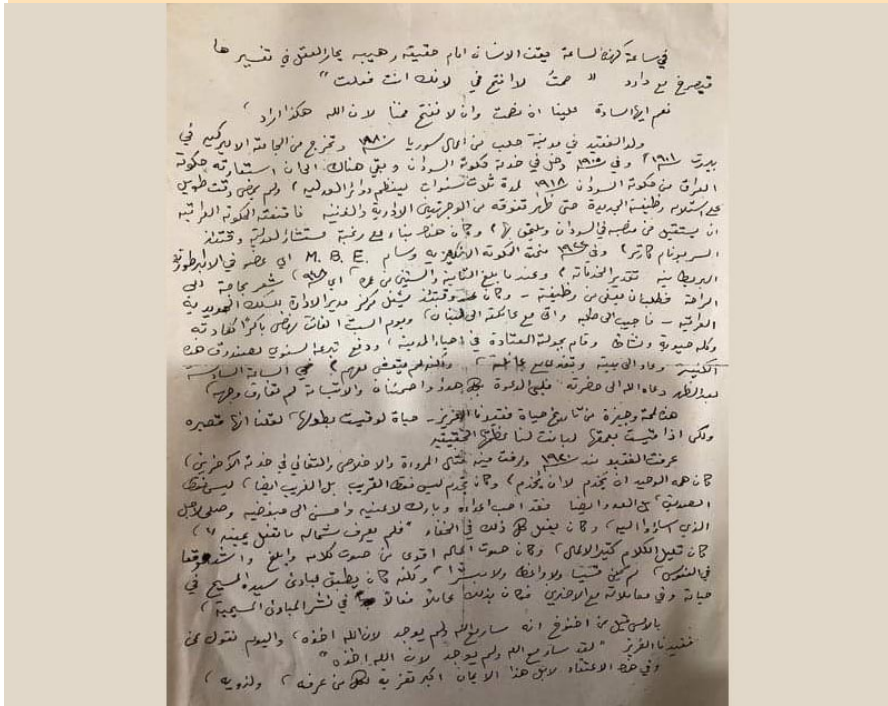
Իսկ Էլլիս կղզիի թանգարանին մէջ (ԱՄՆ, Նիւ Եորք) յատուկ բաժին մը կայ, արխիւ մը, որ նուիրուած է Ամերիկա գաղթած մարդոց տուեալներուն, որոնց կարելի է հասնիլ համացանցային էջը երթալով:

Որովհետեւ երկու թէ աւելի դար առաջ Ամերիկա մտնելու համար արտօսութեան կամ վիզա առնելու պէտք չկար. կը բաւեր նաւ մը ճարել, երկու ամիս ճամբորդել, հասնիլ Ամերիկայի «ըլուռ», հերթի կանգնիլ, անունը արձանագրել եւ... «գրախտավայր» մտնել:

Պատահական անուն մը կը գրեմ կայքէջի պատահին վրայ՝ ճոն Պալաքեան եւ քանի մը երկվայրկեան ետք կը գտնեմ հետեւեալը.

Անուն հասնելու թուական նաւու անուն վերջին բնակավայր ճոն Պալաքեան 1955 Queen Of Bermuda Թուրքիա
Մենք, եթէ ուզենք իսկ, պիտի ունենանք տեղ մը, ուր կարենանք փնտռել մեր պատմական մանրամասնութիւնները: Ուրեմն աւելի լաւ չ'է՞ այսօր պահել ինչ որ ունինք, քան վաղը փնտռել բան մը, որ կրնայ վերջնականապէս կորսուած ըլլալ:

Մեր գաղութներուն նոր շրջանի պատմութիւնը, այսինքն 1920-էն ետքի պատմութիւնը չ'է գրուած, չ'ի գրուի, բացի անհատական քանի մը փորձերէ, որոնք ընդհանրապէս կը բեւեռուին միութենական կամ կուսակցական դէպքերու վրայ:

հարցումին կը պատասխաներ՝ երկու պատճառներով՝ նախ շատ դիւրին է գաղթել, աշխատանքը՝ լուսանկարի մեքենան հետը տանիլ այլ երկիր մը, եւ հոն նոր աշխատանքի ձեռնարկել, եւ երկրորդ՝ լուսանկարելը ամենէն ապահով, արագ եւ հաղորդական միջոցն է կեանքը վաւերագրելու, մենք որ եղեռնէն ետք մեր անցեալի կեանքը վաւերագրող ոչինչ կրցանք բերել մեզի հետ: Այս առիթով կ'արժէ նշել, որ շատ լաւ ձեռնարկ է «Յուշամատեան» կայքէջը (<https://www.houshamadyan.org/>), ուր կը հաւաքուին մեր անցեալի փաստաթուղթերն ու լուսանկարները:

Այս երկուքին միջեւ թէ բաղդատութիւն մը ընենք, կը նշանակէ՞ ուրեմն որ այսօրուան կեանքը հոս, Եզրայտոսի, կամ արեւմտեան այլ երկրի մը մէջ ապահով է (փառք Տիրոջ), հետեւաբար պէտք չ'ունինք լուսանկարներով հաստատելու մեր ապրածը, հետեւաբար կրնանք ձեռքբաժանուիլ անոնցմէ, մանաւանդ որ մեր նոր սերունդները լաւագոյն եւ կենդանի վաւերագրումն են մեր պատմութեան:

Ասիկա տեսակետ մըն է անշուշտ:

Այլ գաղութ մը այլ տիկին մը՝ Քարմա Էքմէքճի կը գրեր, համացանցի իր էջին բաւական հին փաստաթուղթ մը տեղադրած.

«Ասիկա ներփող մըն է, գրուած մեծ մեծ հորս համար, գոր մայրս՝ հնաբան մը, գտած է հին թուղթերու մէջ: Կը իրաւիբեմ բոլոր անոնց, որոնք արաբերէն կրնան կարդալ, կարդալու այս գիրը: Կը հաւատամ, որ մեր նախնիքը մեր ետիւնը կը բնորոշեն. բնաւ պէտք չ'է մոռնանք թէ ուրկէ՞ կու գանք: Ես հպարտ եմ իմ իրաքեան, սուրիական, լիբանանեան արմատներովս, հայկական ժառանգութեամբս եւ ընտանիքիս հանրային ծառայութեան ոգիով»:

«Մեծ մեծ հայրս՝ Տիրոջ Էքմէքճեան, MBE (Member of the Order of the British Empire), Պէրուլի Ամերիկեան Համալսարանէն 1901-ի շրջանաւարտ է, մետալակիր Բրիտանական Կայսրութեան, ծառայած է Իրաքի եւ շրջանին մէջ»:

«Գուրգուրացի՞ք ձեր ունեցած նամակներուն, թուղթերուն, լուսանկարներուն եւ փաստաթուղթերուն վրայ: Կը յուսամ որ օր մը մեր գաւակները եւս պիտի գնահատեն մեր փաստաթուղթերը եւ գուրգուրան անոնց վրայ»:

Եթէ չ'ըլլար այս փաստաթուղթը, այդ երիտասարդ տիկինը պիտի չ'իմանար իր մեծ մեծ հոր նուաճումները, որոնք ոչ միայն հպարտութիւն կը ներշնչեն իրեն, այլ նաեւ կը մղեն, որ ինք եւս ապրի ծառայութեան եւ կատարելութեան հասնելու նոյն ոգիով:

Հետաքրքրականը սակայն այս մէկ-երկու միջադէպերուն

Իսկ ընտանիքներու պատմութիւններուն ընդհանրապէս շատեր չ'են անդրադառնար:

Ժամանակին գեղեցիկ սովորութիւն մը ունէինք՝ իւրաքանչիւր հարսի օժիտին մէջ, ամենէն աչքբառու տեղը դնել Աստուածաշունչ մը: Աւելի լաւը սակայն այն էր, որ ընտանեկան Աստուածաշունչը կը փոխանցուէր անդրանիկ արու գաւակին: Ասիկա կարեւոր էր, որովհետեւ այդ Գիրքերուն մէջ, հին եւ նոր Կտակարաններուն միջեւ գտնուող քանի մը պարագայ էջերուն վրայ կ'արձանագրուէր տոհմին պատմութիւնը՝ ծնողներուն անուններն ու ծննդեան թուականը, պատկերներուն անուններն ու պատկեր թուականը եւ մեռողներուն անուններն ու մահուան թուականը: Ընտանեկան տոհմաճառը պահելու պարզ եւ գեղեցիկ սովորութիւն: Նոյնիսկ հայատառ թրքերէն Աստուածաշունչերուն մէջ կը գտնենք նման արձանագրութիւններ, հայատառ գրի ամուսնած:

Այսօր վստահ չ'եմ թէ այս սովորութիւնը տակաւին կը շարունակուի:

Թէւ երիտասարդներուն համար խորթ է «պահելու» գաղափարը, որովհետեւ «ամէն բան, նոյնիսկ անձը ինք կարելի է թուայնացնել», բայց եթէ չ'ունենանք ատաղձը, այլ խօսքով՝ պահած չ'ըլլանք մեր լուսանկարներն ու փաստաթուղթերը, ի՞նչ պիտի թուայնացնենք. ի վերջոյ ի՞նչ որ թուայնացուած կը գտնենք համացանցին վրայ, օր մը մէկը հոն տեղադրած պէտք է ըլլայ:

Բոլորս ալ կ'աշխատինք այնպէս, որ մեզ մէ վերջ գոնե բարի անուն մը մնայ: Լուսանկարները, թուղթերն ու փաստաթուղթերը այդ բարի անունին կամ մեր կեանքի վաստակին ապացոյցներն են: Կ'ուզէ՞ք թուայնացուցէք, շատ աւելի լաւ, բայց որեւէ ձեռով պահեցէ՞ք եւ գուրգուրացէ՞ք անոնց վրայ:

**ՕՏԱՐԷՆ ՀԱՐԱԶԱՏ,
ՄՆՏՈՒՆԷՆ ՏՆԵՑԻ...**

Անաբէլ Աղդ. Գատեհճեան

Անառակ Որդիին առակը մեր ժողովուրդի սիրեցեալ գաւակներուն եւ ընդհանրապէս բոլոր քրիստոնէաներուն «սիրտերուն խօսող» աստուածաշնչական պատմութիւններէն մէկն է: Ան յատուկ տեղ գրաւած է նաեւ Աստուածաշունչ մատենայի մեկնիչներուն մօտ, որոնք զայն կոչած են «Աւետարան մը՝ Աւետարաններուն մէջ» եւ «Փոքրիկ Աւետարան»:

Աշխարհի երեսին վրայ ապրող իւրաքանչիւր անհատ «հեռուէն թէ մօտէն» ապրած է կամ կ'ապրի Անառակ Որդիին հոգեվիճակը: Երբ որեւէ անձ ընթերցէ տուեալ դրուագը, պահ մը կը կարծէ, որ իր ինքնակենսագրութիւնը կը կարդայ, որովհետեւ ինքզինք կը տեսնէ անոր մէջ. կը նոյնանայ հերոսին՝ Անառակ Որդիին հետ, կը մտաբերէ իր «անառակութեամբ» ապրած օրերը եւ կը գտնէ այդ հոգեվիճակէն դուրս գալու լուծումը:

Այս գրութեամբ կ'ուզեմ Անառակ Որդիին առակին վերաբերեալ խորհրդածութիւն մը կատարել ընթերցողիդ հետ:

Անառակ Որդիին առակին մէջ տիրական է տան գաղափարը: Անառակ Որդին հօրը ստացուածքէն իր բաժինը առնելով կը հեռանայ տունէն:

Կ'երթայ իր տունէն բոլորովին օտար վայր մը: Հոն անառակ կեանք մը վարելով կը մտնէ իր ունեցուածքը: Կը դառնայ ծառայ եւ խոզարած: Կը մնայ անօթի եւ կ'երագէ խոզերուն ճաշէն ուտել, բայց «ոչ ոք կու տայ իրեն» (Ղուկաս 15: 16): Ուստի, կ'անդադարանայ իր սխալին եւ կ'որոշէ տո՛ւն վերադառնալ:

Այս առակը կը ներկայացնէ իր հոգեւոր տունէն՝ Աստուծմէ, հեռացած մարդուն հարազատ ու ճշգրիտ պատկերն է: Երբ մարդ արարածը հեռանայ Աստուծմէ, ա՛յս վիճակին կը հասնի. կը մտնէ իր աստուածապարզ եւ շնորհներն ու առաքինութիւնները, կը դառնայ ծառայ՝ մեղքին եւ չարին, կ'ունենայ քաղցն ու ծարաւը Աստուծոյ ներկայութեան եւ կը զգայ իր ապականեալ վիճակը: Սակայն ի տարբերութիւն Անառակ Որդիին, Աստուծմէ հեռացած մարդոցմէ որոշ մասը հոս կանգ կ'առնէ այսինքն՝ չ'անդադարանար իր սխալին եւ չ'ուզէր տուն վերադառնալ, այդ իսկ պատճառով, կը շարունակէ թափառական, գրօսող ու անորոշութեան ալիքներուն վրայ մնալ իր հոգեւոր կեանքին մէջ:

Անառակ Որդիին առակը կարդալով, մենք կը տեսնենք, թէ ի՞նչ կը պատահի Աստուծմէ հեռացած մարդուն, երբ տո՛ւն վերադառնայ: Անառակ Որդին սխալած մարդու հոգեբանութեամբ, կը կարծեր, թէ իր հայրը զինք պիտի չնետեր, ծառայի նման պիտի աշխատցներ եւ միայն իր հանապազօրեայ հացը պիտի տար: Սակայն, իրողութիւնը ճիշդ ներհակը կ'ըլլայ: Տուն վերադառնալով, Անառակ Որդին կը դառնայ հարազատ որդի եւ տը-նե-ցի:

Աստուծմէ հեռացած մարդը Անառակ Որդիին նման կը կարծէ, թէ Աստուած զինք պիտի դիտէ անառակի, մեղաւորի, անարժանի եւ ծառայի աչքով, եւ այդ իսկ պատճառով, ան կը խուսափի Աստուծոյ դառնալէ: Սակայն, Անառակ Որդիին առակը ճիշդ հակառակը կը փաստէ:

Երբ Անառակ Որդին «տակաւին տունէն բաւական հեռու էր, հայրը տեսաւ զինք ու զթաց, վազելով փաթթուեցաւ եւ համբուրեց» (Ղուկաս 15: 20): Դրուագին մէջ երբեք չենք հանդիպիր տողի մը, ուր Հայրը կը հանդիմանէ իր գաւակը: Հայրը չի սպասեր որ իր գաւակը մօտենայ, այլ ի՞նչ կ'երթայ անոր մօտ: Հայրը իր ձեռքերով չ'ապտակէր, այլ՝ կը փաթթէ: Իր բերանով չի հանդիմաներ, այլ՝ կը համբուրէ: Ուրեմն, իր հոգեւոր տունը վերադարձող մարդը անպայմանական եւ նոյնիսկ վայրկեանական ներո՛ւմ կը ստանայ:

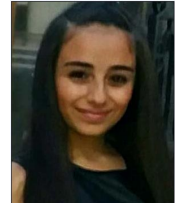
Հայրը իր ծառաներուն կը պատուիրէ, որ իր որդիին «լաւագոյն պատմուճանը» (Ղուկաս 15: 22) բերեն եւ հազցեն: Պատմուճանը ըստ մեր եկեղեցւոյ հայրերուն, փրկութեան խորհրդանիշ է: Փրկութեան պատմուճանը կը ծածկէ մեղքին պատճառած մերկութիւնը: Ուրեմն, իր հոգեւոր տունը վերադարձող մարդը փրկութեան պատմուճան կը ստանայ:

Հայրը իր ծառաներուն կը պատուիրէ, որ իր որդիին ձեռքին մատանի՛ անցնեն (Ղուկաս 15: 22): Մատանին որդեգրութեան եւ իշխանութեան նշանն է: Անառակ որդին իր որդի ըլլալը մոռնալով, կ'ուզէր իր հօրը ծառան դառնալ, մինչ Հայրը զինք իբրեւ որդի՝ կ'ընդունի: Անառակ որդին ինքզինք իր նախկին իշխանութենէն՝ դիզբէն ինկած կը կարծէր, մինչ հայրը զինք անմիջապէս իր նախկին փառքին՝ իշխանութեան կը վերադարձնէ: Ուրեմն, իր հոգեւոր տունը վերադարձող մարդը Աստուծոյ որդի՛ն կը դառնայ եւ կը տիրանայ իր նախկին փառքին:

Հայրը իր ծառաներուն կը պատուիրէ, որ իր որդիին կօշիկ տան (Ղուկաս 15: 22): Ըստ Ս. Գրիգոր Նարեկացիին, կօշիկը խորհրդանիշ է նոր կեանքի

Երիտասարդական Ոսպնեակ

ՄԵՐ ՎԵՐՔԵՐԸ ԿԸ ՍՊԻԱՆԱՆ, ԲԱՅՑ...

Անի Պողկեան

Բոլորս տագնապի մէջ ենք: Բոլորս անհաւատալի օրեր կ'ապրինք: Չենք գիտեր, թէ 6 Փետրուար 2023-էն առաջ մեր թեկուզ դժուար կեանքն իսկ գեղեցիկ երա՛գ կը թուի մեզի այսօր, թէ անկէ վերջ մեր ապրած այս օրերը՝ վատ երա՛գ:

Երկրաշարժի այսպիսի ցնցում չէինք ապրած: Ապրեցանք...

Մեր բնակարանները, որոնք մեզի համար ամենէն ապահով վայրերն էին, 2 վայրկեանի իսկ չհասնող ժամանակամիջոցի մը մէջ ճեղքոտուեցան, վնասուեցան: Մեր հանգիստ անկողիններն ու ննջասենեակի հանգստութիւնները չնչո՛ղ պատերը ամենէն սարսափազդու պատկերը կա՛մ մեզին երկրաշարժի պահերու մեր յիշողութեան մէջ:

Չենք ուզեր որ գիշերը իջնէ ու իր սեւ զգեստը տարածէ քաղաքին վրայ, որովհետեւ հազիւ արեւը մայր մտնէ, կրկին ցնցում մը ապրելու մեր սարսափը լուսինին հետ կը յայտնուի ու մեզ կը տանջէ մինչեւ լոյս: Արշալոյսը իր հետ յոյսի եւ ապահովութեան հորիզոններ կը բանայ սակայն:

Այս բոլորը վերջ մը ունին, չէ՞: Անկասկած... բայց վատագոյնը մեր այս ապրած սարսափը չէ պարզապէս, այլ այն, որ մարդիկ այնքան յոռետես դարձած են, որ մեր կոտուացող վերքերը ալ աւելի կը բորբոքեցնեն:

Բնական է, որ մարդիկ իրենց մտահոգութիւնները բաժնեկցելով կը մեղմացնեն գանտը, բայց երբեմն ալ իրենց յուսահատ տեսակէտներով շատերը անգիտակցաբար յուսալքութեան գիրկ կը փորձեն նետել:

Բացատրեմ միտքս մէկ օրինակով. ամէն անգամ, որ լսեմ ծանօթ մը մեր քաղաքացիներուն կամ երիտասարդութեան մասին կ'արտայայտուի ըսելով. «Կը մեղքնամ այս երիտասարդներուն, իրենց կեանքը չեն ապրիր, երիտասարդութիւնը չեն վայելեր», կ'ուզեմ բարձրաձայն պատասխանել. «Մի՛ մեղքնաք մեզի, քանի որ մենք քաջութիւն վաստկելով կը մեծանք, կեանքի տարբեր երեսները ճիշդ կ'ըմբռնենք եւ ուժեղ կամքի տեր կը դառնանք պայքարելով դժուարութիւններուն դէմ: Մեղքեք այն երիտասարդներուն, որոնք իրենց այս տարիքը կ'ապրին բոլորովին հանգիստ պայմաններու մէջ, որովհետեւ չեն համտեսած իրենց սիրելիները կորսնցնելու, իրենց տուններէն հեռանալու, իրենց «հարստութիւնը», - որ ձեւական ու ժամանակաւոր է իրականութեան մէջ, - կորսնցնելու վախը, հետեւաբար չեն ըմբռնած որ փոքր կամ մեծ դժուարութեան դէմ պէտք է հիասթափիլ կամ յանձնուիլ անոնց»:

Երիտասարդ մեր սերունդը կը մեղադրէին ըսելով որ թոյլ ենք, իսկ հիմա այնքան տոկոս ենք, որ տակաւին ամէն օր կը ժպտինք: Կ'ըսէին, թէ ոչ մէկ բանի արժէքը գիտենք, իսկ հիմա հանգիստ քունին իսկ արժէքին կը գիտակցինք: Կ'ըսէին, թէ անհաւատ ենք, իսկ հիմա մեր միակ յոյսը Աստուածն է: Պատերազմը մեր սրտերը ամբացուց, սակայն համաճարակն ու երկրաշարժը չբարացուցին գանտը:

Բոլորս վիրաւոր ենք այս օրերուն, երբեք պիտի չմոռնանք երկրաշարժի դաժան պահերն ու հետեւանքները, բայց վերքերը կը սպիանան, իսկ անոնցմէ ծնած կեանքի օգտակար դասերը յոյսի, սիրոյ, մարդկայնութեան եւ աշխատանքի նոր հորիզոններ կը բանան մեր դիմաց:

Ուստի երիտասարդ մեր սերունդին ուղեցոյցը յուսահատներու խօսքերը պիտի չըլլան, այլ՝ մեր նպատակասլաց աշխատանքը, ուսումն ու ընկերական ամուր կապը:

Եւ նոր ճամբայի: Այլ խօսքով՝ կօշիկը խորհրդանիշ է նոր առիթի: Ուրեմն, իր հոգեւոր տունը վերադարձող մարդը նոր կեանքի առիթ կը ստանայ:

Սիրելի հաւատացեալ-ընթերցող, քու եւ իմ կեանքին մէջ երբեմն կը պատահին պահեր, ուր կամայ թէ ականայ կը հեռանանք մեր տունէն՝ Աստուծմէ: Այս մէկը շատ պարզ ու բնական բան մըն է: Բայց անբնականը հո՛ն է, երբ մենք դարձեալ տուն՝ Աստուծոյ, չենք դառնար: Անառակ Որդին քեզի եւ ինձի նման կը կարծէր, թէ տուն վերադառնալով ծառայ պիտի դառնար, բայց ճիշդ հակառակը պատահեցաւ: Ան տուն դառնալով ստացաւ ներում, փրկութիւն, որդեգրութիւն, իշխանութիւն եւ նոր կեանքի առիթ: Մեծ Պահոց այս շրջանին, եկո՛ւր դուն եւ ես միասին վերադառնանք տուն եւ ապրինք իբրեւ հարազատ տնեցիներ:

*Անիպիա, Լիբանան
Շաբաթ, 25 Փետրուար 2023*

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ՑՆՅՈՒՄՆԵՐՆ ԱԼ ՊԻՏԻ ՎԵՐՉԱՆԱՆ

Սեան Ա. Սանճիկեան

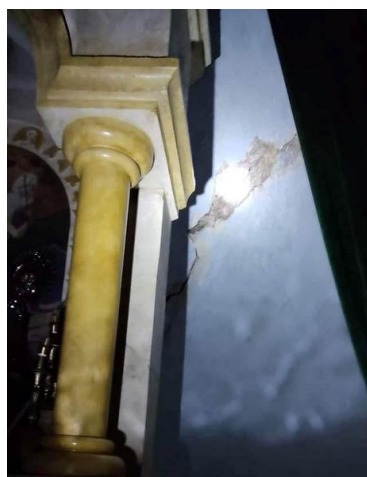
Երկուշաբթի, 6 Փետրուար 2023: Առաւօտեան ժամը 4:17-ին: Ցնցում մը...

Հետզհետէ ցնցումը զօրացաւ: Ցնցումի ուժգնութիւնը արթնցուց բոլորը իրենց խոր քունէն: Ելեքդրականութիւն անջատուած է, մուրճ-զնտան:

Կարծես մէկը մեր բնակարաններուն ու շէնքերուն հիմերէն բռնած, զանոնք կը ցնցէ: Անոր հետ միասին ուժեղ ու սաստիկ, հող փորփրելու նման քարերու ձայներ: Այդ ձայներուն կը միանան տուններուն մէջ ապակիներուն եւ անօթներուն փշրուելուն ձայներն ու տնային իրերու ու սպասներու իյնալուն-կոտորուելուն սարսափելի աղմուկը:

Չօրաւոր աննախընթաց երկրաշարժ է...

Անկողիներէն շփոթած, ցատկելով, տան մէջ ամեն մարդ պատասպարուելու համար ապահով անկիւն մը կը փնտռէ: Աստուած իմ ո՛ր երթանք, ինչպէ՞ս պաշտպանուինք: Մօտաւորապէս քառասուն երկվայրկեանները, քառասուն տարուան պէս անցան: Ու վերջապէս ցնցումը մեղմացաւ, ապա դադարեցաւ:

Այսպիսի ուժգնութեամբ երկրաշարժի յետցնցումի վայրէջումի մտմտութիւնը, շատ-շատեր իրենք իրենց տուններէն դուրս բերաւ: Այդ առաւօտ տեղատարափ անձրեւ, սաստիկ ցուրտ եւ փոթորիկ էր:

Երկրաշարժը դադարեցաւ: Բայց մարդոց հոգիներու ներքին յետցնցումները չդադարեցան: Անոնց մարմինները կը դողային: Արդեօք վախէն, արդեօք պաղէն թէ երկուքին միախառնումէն:

Վախնալու ժամանակ չկայ, պէտք է զանգել զաւակներուն, ծնողներուն, հարազատներուն եւ այլն...: Սակայն վտանգը չի սպասեր: Ամեն մէկը վրան բան մը քաշելով, աղօթքներ բարձրացնելով առ Աստուած արագ-արագ տունէն դուրս կը նետուի: Ընքին դռնէն հագիւ դուրս ելած, ամեն ոք իր միտքը հանգստացնելու կը սկսի իր զաւակներուն եւ հարազատներուն հեռաձայնելով:

Փողոցը մարդիկ առանձին չեն: Դրացիներ եւ այլ շէնքերու ընտանիքներ, բոլորը տուններէն վար իջած են: Ընդհանրապէս գիշերանոցով ու հողաթափով: Ոմանք իրենց փոքրիկները գրկած կը վագեն: Ուրիշներ իրենց տարեց հայրն ու մայրը կը փորձեն արագ քայլերով առաջ տանիլ: Անոնք կեանքի աշնան հասած ծանրորէն կը քալեն, բայց գոհունակ, որ դեռ ոտքի են:

Մէկ խօսքով խուճապը մեծ է:

Ինքնաշարժ ունեցողները անմիջապէս հոն կը պատասպարուին, իսկ այդ ինքնաշարժին մէջ դեռ տեղ մնալու պարագային, հարազատները կամ դրացիներն ու ծանօթներն ալ կը տեղաւորեն ու հրապարակներու եւ բացատներու մէջ կը կանգնեցնեն ինքնաշարժները, բարձրալար կը շէնքերէն հեռու:

Սակայն ինքնաշարժի մէջ ապաստանողները, որոնք սկիզբը ապահովութիւն զգացած էին, քիչ ետք պաղէն քարացած ու անշարժութենէն անհանգստացած էին:

Ուրիշներ եկեղեցիներու երդիքներուն տակ պատասպարուեցան, ոմանք ալ ակումբներու մէջ: Վերջապէս երբ փորձանքը հաւաքական է, եւ բոլորին համար անխտիր, իրար մօտ ըլլալով, իրարմով կ'ուզէին զօրանալ:

Նման ժամերու ի մի հաւաքուած մարդոց խօսակցութիւններն ալ այլաբնոյթ կ'ըլլան: Բոլորը իրենց բջիջային հեռաձայնները առած, իրենց կարդացածն ու լսածը, իւրացուցածն ու չիւրացուցածը կը փորձեն միւսներուն հասցնել ու համոզել զիրենք:

Դիմատետրի էջերուն վրայ ինչէ՛ր ըսես, որ կարդացուեցաւ այդ օր: Հասկցողն ու չհասկցողը երկրաշարժի մարդի մասնագետ ու փորձառու դարձաւ, հմտացած երկրաշարժի ու յետցնցումներու ոլորտին մէջ:

-Յետցնցումներու հաշիւ պէտք է ընել, քանի մը օր պէտք է տուններէն դուրս մնալ...:

- Պճտիկներու ականջներէն հեռու խօսեցէք այս նիւթերը:
- Պէտք է տուն վերադառնալ ու կարելոր փաստաթուղթերը բերել:
- Պէտք է նորածիններու կաթ ապահովել:

Պէտքերու շարքը երկար էր, այդ բոլորը մարդոց մտքերը կը չարչարէին ու մտահոգութեան վրայ մտահոգութիւն կ'աւելցնէին:

Յետցնցումները շունչ չէին տար: Հագիւ քիչ մը շունչ քաշած ու հանդարտած, կրկին յետցնցում ու մարդիկ տակնուվրայ կ'ըլլային: Փոքրիկներու պոռչտուքի ու լացի ձայները, երբեմն մեծերու ու տարեցներու բացագանչութիւնները կը շարունակուէին: Մարդոց ջիղերը արդէն պատերազմի ծանրութեան տակ սպառած էին, իսկ հիմա աւելի ու աւելի կը ցնցուէին:

Երկրաշարժէն առաջ արդէն յոգնած էին մարդոց միտքերն ու հոգիները, երկար տարիներու պատերազմը դեռ իր աւարտին չհասած: Սղաճը ու անոր հետ կապուած կենցաղային դժուարութիւնները մէկ կողմէ, միւս կողմէ

օտարութեան ճամբան բռնած հարազատներուն կարօտը... Հագիւ քանի մը լար ջիղ մնացած, երկրաշարժը վրայ եկաւ՝ այդ քանի մը լարն ալ ուժգնի խփելու:

Եկուր տես, որ բոլորին բջիջային հեռաձայնները կը հնչէին: Ինչպէ՞ս եղաւ երկրաշարժը, ո՞ր էիք, հիմա ի՞նչ կ'ընէք եւ հարցումներու անվերջ տարափ մը: Է՛, անոնց միտքերն ալ իրենց հարազատներով զբաղած են: Օտարութեան մէջ անոնց ալ իրաւունքն է հարազատներուն ապահովութիւնը ստուգելն ու զիրենք մխիթարելը:

Տասնամեակէ մը աւելի պատերազմ տեսած ժողովուրդը շփոթած, իրար անցած էր: Այս անգամ տարբեր փորձառութիւն մը կ'ապրէր ու կը կրկնէր...

- Աս երկրաշարժը պատերազմը մոռցնել տուաւ:

Յետցնցումները կրկին ու կրկին կը շարունակուին: Ալ պէտք է խելքի եւ տրամաբանութեան ուժ տալ ու տուն վերադառնալ: Քանի՞ օր կարելի է ինքնաշարժի կամ սրահներու մէջ քնանալ: Աստուծոյ նախախնամութեան եւ փրկութեան վստահելով շատ-շատեր տուն վերադարձան, ուրիշներ իրենց հարազատներուն մօտ, որոնք աւելի ցած յարկերու վրայ կը բնակէին: Բոլորը, սակայն, մտքի խաղաղութիւնն ու սրտի անդորրութիւնը կորսնցուցած էին: Տան անդամները կը փորձէին իրարու մօտ ըլլալ: Իսկ եթէ յանկարծ յետցնցումին անոնցմէ մէկը տունէն դուրս ըլլար, հեռաձայններու զանգերը կը վերսկսէին:

-Ո՛ր էք, ի՞նչ կ'ընէք, առողջ է՞ք:

Այս պատմութիւնը դեռ աւարտին չէ հասած: Տակաւին մարդիկ շատ երկար պիտի պատմեն իրենց զգացումներուն, իրենց տան վնասներուն, իրենց տունէն դուրս ապրած պայմաններուն, տուն վերադառնալուն եւ բոլոր յետցնցումներուն մասին, մինչեւ որ «Աս ալ անցնի»:

Այս օրերուն հետ մեր կեանքն ալ կ'անցնի ու ամեն ցնցում իր սպին կը թողու մարդուս մտքին ու հոգիին մէջ:

ՆԱԽԱԳԱԶ ԱՍՍՏ...

Սկիզբ՝ էջ 1

Կարեւորութեան շեշտադրումը, յայտնելով, որ Գահիրէն նախանձախնդիր է սոյն յարաբերութիւնները զարգացնելու եւ երկու երկիրներու գործակցութեան մակարդակը բարձրացնելու:

Իր կարգին նախագահ Ասատ շնորհակալութիւն յայտնեց Եգիպտոսի Արաբական Հանրապետութեան՝ Սուրիոյ կառավարութեան նեցուկ կանգնելուն եւ երկրաշարժէն տուժածներուն մարդասիրական օգնութիւններ տրամադրելուն համար, շեշտելով, որ Սուրիան եւս նախանձախնդիր է երկու երկիրներու յարաբերութիւնը զարգացնելու:

Նախագահ Ասատ դիտել տուաւ, որ արաբական երկիրներուն միջեւ երկկողմանի յարաբերութիւններու զարգացումը ընդհանուր արաբական իրավիճակի բարելաման հիմնաքարը կը համարուի:

Նախագահ Ասատ շեշտեց, որ Սուրիոյ պատերազմի տարիներուն Եգիպտոսի մէջ հաստատուած սուրիացիներուն տեղահանուածներու վերաբերմունքը չէր ցուցաբերուէր, ընդհակառակն. Եգիպտոս զիրենք գրկաբաց ընդունեց եւ Եգիպտոսի ժողովուրդէն մասնակի մը համարեց, ինչ որ կը փաստէ Եգիպտոսի ժողովուրդին մարդկային եւ արժեքային բարձր համակարգը:

Իր կարգին նախարար Շուքրի յայտնեց, որ սուրիական-եգիպտական յարաբերութիւնը արաբական երկիրներու պահպանման զլխաւոր գործօններէն է, շեշտելով, որ Եգիպտոս իր կարելին ի գործ պիտի դնէ Սուրիոյ եղբայր ժողովուրդին զօրակցելու համար:

Նախարար Շուքրի աւելցուց, որ Եգիպտոս հաստատուած սուրիացիները դիւրաւ համարկուեցան Եգիպտական միջավայրին եւ յաջողութիւն ձեռք բերին աշխատանքի տարբեր ոլորտներու մէջ:

ՆԱԽԱԳԱԶ ԱՍՍՏ...

Սկիզբ՝ էջ 1

Երկրաշարժէն ետք զօրավիզ կանգնելու Սուրիոյ:

Նախագահ Ասատ շեշտեց, որ արաբական պատուիրակութիւններուն Սուրիա այցը կարեւոր նշանակութիւն ունի Սուրիոյ ժողովուրդին համար, որովհետեւ ան ցուցանիչ է արաբ եղբայրական երկիրներուն Սուրիոյ նեցուկ կանգնելուն, յատկապէս երկրին մէջ տիրող դժուար պայմաններուն լոյսին տակ: Ապա շեշտեց, որ սոյն այցելութիւնը կը վկայէ՝ թէ արաբական նման գործուն հաստատութիւններ ժողովուրդներուն ծառայութեան նպաստող նախաձեռնութիւններ կը մշակեն: Այս առիթով նախագահ Ասատ շնորհակալութիւն յայտնեց երկրաշարժէն քանի մը ժամ ետք արաբական երկիրներուն ցուցաբերած օգնութիւններուն համար:

Նախագահ Ասատ դիտել տուաւ, որ արաբական հաստատութիւնները ժողովուրդները կը ներկայացնեն, ինչ որ առիթ կ'ընծայէ շինիչ երկխօսութեան, որ իր կարգին պիտի նպաստէ արաբական միացեալ աշխատանքի իրագործման:

Արաբական Խորհրդարանական Միութեան նախագահ Մուհամմետ Հալաուսի յայտնեց, որ պատուիրակութիւնը Սուրիա այցելեց, որպէսզի իր զօրակցութիւնը յայտնէ Սուրիոյ ժողովուրդին, որ յաճախ գրկաբաց ընդունած է արաբ եղբայրները, կարեւոր համարելով Դամասկոսի արաբական աշխարհէն ներս նախկին դիրքին վերականգնումը:

Իրենց կարգին պատուիրակութեան անդամները պատրաստակամութիւն յայտնեցին Սուրիոյ աջակցելու, որովհետեւ Սուրիան ոչ մէկ օր թերացած է արաբական ժողովուրդներուն զօրակցութեան մէջ:

ԻՆՉ ԿՐՍԵՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

Խոյ

Ձեր նախաձեռնած գործերը յաջողութեամբ պիտի պսակուին: Դուք օգտակար պիտի դառնաք այն մարդոց, որոնք դժուար պայմաններու մէջ են:

Ցուլ

Իսկական ժամանակն է ձեր յարաբերութիւնները զարգացնելու եւ նոր ընկերներ փնտռելու: Կարճ հանգիստի մը կարիքը ունիք:

Երկուորեակ

Ձեր բոլոր ժամանակաւոր խնդիրները պիտի յաղթահարէք: Խուսափեցէ՛ք նախանձոտ մարդոցմէ եւ ձեր գործընկերներուն հետ նոր դաշինք մը կը կըսեցէ՛ք:

Խեցգետին

Շատ հանգիստ եւ խաղաղ շրջան մը պիտի դիմաւորէք: Սեփական գործ մը պիտի ունենաք՝ ձեր մասնագիտութեան ոլորտէն ներս:

Առիծ

Պայծառ ու խաղաղ անձնաւորութիւն էք: Ձեր ուժեղ նկարագրին շնորհիւ կրնաք մեծ դժուարութիւններ յաղթահարել:

Կոյս

Ձերմ, կայուն եւ կրքոտ սիրային յարաբերութիւն մը պիտի ունենաք: Յաջողութեան տանող նոր ծրագիր մը ձեր կեանքը պիտի լուսաւորէ:

Կշիռ

Ա մ ե ն ա հ ա լ ա ս ա ր ա կ ջ ռ ու ձ անձնաւորութիւնն էք ձեր շրջապատին մէջ: Հաճելի բարեկամական կապեր պիտի հաստատէք, որոնք երջանկութեամբ պիտի պարուրեն ձեզ:

Կարիճ

Ձեր կեանքին մէջ բարեյաջող փոփոխութիւններ տեղի պիտի ունենան: Արժանի մարդու մը հանդիպելով բարձր տրամադրութեամբ պիտի յառաջանաք եւ իրականացնէք ձեր երազները:

Աղեղնաւոր

Ձեր առողջութեան հոգ տարէ՛ք: Ընտանիքի անդամներուն հետ հաճելի պահեր պիտի ապրիք եւ հոգեկան խաղաղութիւն վայելէք: Շաբաթը լի է երջանիկ նորութիւններով:

Այծեղջիւր

Ինքնագարգացման կարիքը ունիք՝ հարթ եւ հանգիստ կեանք մը ապրելու համար: Չարգացուցէ՛ք ձեր ներուժը, որպէսզի դրական արդիւնք ապահովէք:

Չրիս

Չարագործ մարդոցմէ հեռու մնացէ՛ք եւ կտրուկ փոփոխութիւններ պիտի ունենաք: Նիւթական տագնապները իրենց աւարտին պիտի հասնին ձեր խելամուտութեան շնորհիւ:

Ձուկ

Ծուլութենէ ձերբազատեցէ՛ք, որպէսզի յաջողութիւններու հասնիք: Աշխատանքի մէջ ծանրաբեռնութեան պատճառով հեռացած էք ձեր պարտաւորութիւններէն: Աւելի զգօն եղէ՛ք:

ՎԱԽԵՐՈՒՄ ԴԷՄ ՊԱՅՔԱՐԵԼՈՒ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐ

Գիտե՛ք, թէ ինչպէս կարելի է յաղթահարել ամենօրեայ վախերն ու անհանգստութիւնները: Դիմեցէ՛ք հետեւեալ քայլերուն:

Դադար առէ՛ք

Անկարելի է յստակ մտածել, երբ գրաւուած ես վախով կամ անհանգստութեամբ: Առաջին բանը, որ պետք է ընել, հանգիստի ժամանակ յատկացնելն է, որպէսզի կրնաս ֆիզիքապէս հանգստանալ: Շեղեցէ՛ք դուք զձեզ անհանգստութենէն 15 վայրկեան՝ շրջելով թաղին մէջ, բաժակ մը թէյ պատրաստելով կամ լոգանք ընդունելով:

Խօսեցէ՛ք վախին մասին

Վախերով կիսուիլը կը վերացնէ ենթակային վախը: Եթէ չէք կրնար խօսիլ զուգընկերոջ, ընկերոջ կամ ընտանիքի անդամին հետ, օգտուեցէք օգնութեան ծառայութիւններէն: Եթէ ձեր վախերը չեն անհետանար, կրնաք օգնութիւն խնդրել ձեր ընդհանուր բժիշկէն, որ իր հերթին կրնայ խորհուրդ տալ դիմելու աւելի մասնագիտացուած ծառայութեան:

Դիմացէ՛ք ձեր վախերուն

Վախերէն խուսափիլը միայն աւելի՛ կը սարսափեցնէ ենթական: Ինչ ալ որ ըլլայ ձեր վախը, եթէ առերեսուիք անոր հետ, այն կը սկսի մարիլ: Եթէ, օրինակ, օր մը վերելակ մտնելու ատեն խուճապի մատուցեցաք, աւելի լաւ է յաջորդ օրը նորէն նստիք վերելակ:

Շնչեցէ՛ք խուճապին ընդմէջէն

Եթէ ձեր սիրտի բարբախիւնը կը սկսի արագանալ կամ ափերը կը սկսին քրտնիլ, ամենալաւը անոր դէմ չպայքարիլն է: Մնացէք այնտեղ, որտեղ կաք եւ պարզապէս զգացէք խուճապը՝ չփորձելով դուք զձեզ շեղել: Ձեռքին ափը դրէք ստամոքսին վրայ եւ շնչեցէք դանդաղ եւ խոր: Նպատակն է օգնել ուղեղին ընտելանալու խուճապին դիմակայման, որ կ'օգնէ դուրս գալու վախի վախէն: Փորձեցէ՛ք այս շնչառական մեթոտը ճնշուածութեան այլ վիճակներու համար եւս:

Պատկերացուցէ՛ք երջանիկ վայր մը

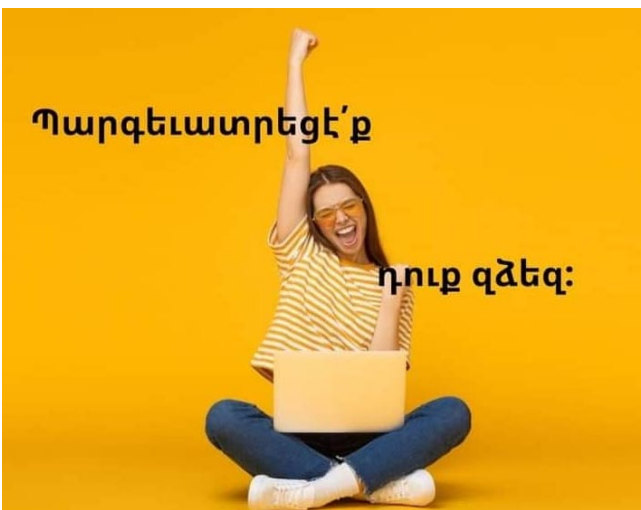
Պահ մը գոցեցէ՛ք ձեր աչքերը եւ պատկերացուցէք ապահով եւ հանգիստ վայր մը: Ատիկա կրնայ ըլլալ գեղեցիկ լողափ մը, ուր դուք կը քալէք, կամ անկողին մը, ուր դուք հանգիստ պառկած էք, կամ մանկութեան ուրախ յիշողութիւն մը: Թող դրական զգացումները հանգստացնեն ձեզ, քանի դեռ աւելի հանգիստ չէք զգար:

Աղօթեցէ՛ք

Աղօթքը կամ Աստուածաշունչ, Նարեկ ընթերցելը կը հանգստացնեն ձեզ ու դրական լիցքերով կը հարստացնեն ձեր հոգին: Ուստի կառչելով ձեր հաւատքին աղօթեցէք ու պիտի հանգստանաք:

Տրամաբանող եղէ՛ք

Ձեր վախերէն ձերբազատելու համար տրամաբանութեամբ վերլուծեցէք եղելութիւնները եւ մի՛ տարուիք մարդոց ենթադրութիւններով կամ երեւակայութեամբ: Մտածելն ու տրամաբանելը ճիշդ ուղղութեան կ'առաջնորդեն ձեզ:

Պարգեւատրեցէ՛ք դուք զձեզ

Ի վերջոյ, դուք զձեզ դրական տրամադրեցէք: Աւելին ամրապնդեցէք որեւէ վախ յաղթահարելու ձեր յաջողութիւնը՝ հիւրասիրելով դուք զձեզ որեւէ հաճելի զբաղումով կամ իրով՝ մերսումի ժամ մը, զբօսանք մը բնութեան մէջ, ընթրիք մը, գիրք մը կամ որեւէ փոքրիկ նուէր, որ ձեզ կ'ուրախացնէ:

Մարզական

Ռաֆֆի Սիլահեան

ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐԻՈՑ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐԸ

-Սուրիոյ ֆուտբոլի դաշնութիւնը հրաւիրեց Ա. դասակարգի ախոյեանութեան մասնակից ակումբներու նախագահները՝ ուսումնասիրելու մրցաշարքը վերստին սկսելու ծրագիրը: Հաղորդագրութեան մէջ շեշտուած էր ակումբներու նախագահներու անձամբ ներկայութիւնը:

-Սուրիոյ ֆուտբոլի երիտասարդական հաւաքականը ժամանեց Ուզպէստան, ուր իր մասնակցութիւնը պիտի բերէ Ասիոյ մրցաշարքին: Սուրիոյ հաւաքականի խմբակին մաս կը կազմեն Իրաքը, Ինտոնիզիան եւ հիւրընկալ Ուզպէստանը:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ՄԱՐՄՆԱՄԱՐԶԻԿ ԱՐԹՈՒՐ ԴԱԹԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԳԱՒԱԹԻ ՄԵՏԱԼԱԿԻՐ

Հայաստանի մարմնամարզութեան հաւաքականի անդամ, ողմպիական խաղերու պրոնզէ մետալակիր, աշխարհի՝ Եւրոպայի ախոյեան Արթուր Դաթեան աշխարհի գաւաթի խաղարկութեան ոսկի մետալակիր դարձաւ:

«Արմէնփրէս»-ի հաղորդմամբ՝ Գերմանիոյ Կոտփոս քաղաքին մէջ ընթացող գաւաթի խաղարկութեան առաջին փուլին, Դաթեան առանձին գործիքներու յենացատկի վարժութեան եզրափակիչին վաստկեց 15, 133 կէտ եւ գրաւեց առաջին դիրքը՝ դառնալով ոսկեայ մետալակիր:

Նախօրէին Հայաստանի մարմնամարզութեան հաւաքականի անդամ Գագիկ Խաչիկեան գրաւեց աշխարհի գաւաթի խաղարկութեան առաջին փուլի նժոյգ-թափերու երկրորդ դիրքը, իսկ հաւաքականի անդամ Արթուր Ալետիսեան օղակներու վարժութեան երրորդ դիրքը:

ՀԱՏԻՍ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱՆԱՆՑ ԱՈՒԱՏՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌՈՅԵԱՆ

Հայաստանի կանանց առաջնութեան 2022/23 մրցաշրջանի աւարտին Հատիս ձեռք ձգեց ախոյեանութիւնը: Հայաստանի կանանց առաջնութեան եզրափակիչ Հատիս - «Լէս Ֆոքսիս» խաղին, Հատիս 73-68 արդիւնքով պարտութեան մատնեց մրցակիցը եւ տիրացաւ ախոյեանութեան կոչումին: Լաւագոյն եռեակը եզրափակեց «Երեւան Պասքէթ»-ը: Խաղին բարձրագոյն կէտ նշանակողը եղաւ «Լէս Ֆոքսիս»-ի Ակիմա Ռիչըրտսըն, նշանակելով 37 կէտ: Ան նաեւ 16 անգամ տիրեց օղակէն դարձող գնդակին «RIBUND» եւ կատարեց 6 արդիւնաւետ փոխանցում: Յայտնի դարձան նաեւ առաջնութեան լաւագոյնները:

Լաւագոյն պաշտպան՝ Ակիմա Ռիչըրտս, «Լէս Ֆոքսիս»
 Լաւագոյն խաղարկող՝ Լուսինէ Տիտանեան, «Լէս Ֆոքսիս»
 Լաւագոյն թեթեւ յարձակող՝ Լուսինէ Սեդրակեան, «Երեւան պասքէթ»
 Լաւագոյն ծանր յարձակող՝ Շէլ Դանիելս «Երեւան Պասքէթ»
 Լաւագոյն կեդրոնական՝ Նարինէ Գիւլջեան, «Հատիս»
 Լաւագոյն մարզիչ՝ Արեգ Վալթեան, «Հատիս»:

շարունակել Ալ-Նասր խումբին հետ: Սեուտական Արաբիոյ ակումբը պատրաստ է պայմանագրութիւն առաջարկել սպանացի ֆուտբոլիստին: 36-ամեայ Ռամոսի պայմանագրութիւնը Փարիզ Սան ժերմանի հետ կ'աւարտի 2023-ի ամբարն: ըստ փարիզեան մամուլին, ակումբի պատասխանատուները Ռամոսի հետ պայմանագրութիւնը երկարաձգելու համար բանակցութիւններ չեն վարած: Այս մրցաշրջանին սպանացին մաս կազմած է 31 հանդիպումի՝ դառնալով 2 կոլի եւ 1 կոլային փոխանցման հեղինակ: 23 Փետրուարին Ռամոս յայտարարեց Սպանիոյ հաւաքականէն իր հրաժարականը:

ԽԱՉՔԱՌ (ՄԽ 428)

Պատրաստեց՝ Մարինա ԶիլԱբօշեան-Պօղիկեան

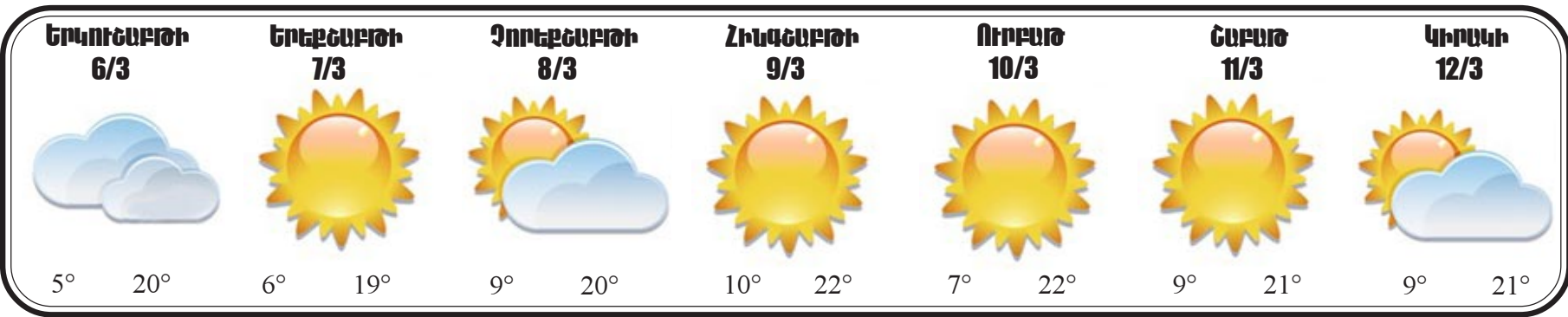
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1									■			
2												
3			■	■	■							
4						■						
5			■									
6												
7												
8	■				■	■						
9												
10		■			■							
11												
12			■								■	

- Հորիզոնական**
- Թշուառ: Խոնարի:
 - Լերան գագաթ: Իգական անուն:
 - Ձայնանիշ: Փութով:
 - Իրերայաջորդ տառեր: Սեպ: Հակառակ՝ տարի:
 - Ձայնաւոր տառեր: Մէկը: Իրերայաջորդ տառեր:
 - Անկարող: Ժամանում:
 - Աստուծոյ պատգամները պարունակող գիրք: Տարածքի միաւոր:
 - Ձայնանիշ: Համբոյր:
 - Վճիտ: Հակառակ՝ արգելական:
 - Հալեպահայ մանկական երգերու մեկնաբան: Գոյութիւն ունին:
 - Վեց լարով հին նուագարան: Հուր:
 - Փոքրացնող մասնիկ: Երկբարբառ: Էական բայ:

- Ուղղահայեաց**
- Տասը հատ: Արեւ:
 - Միսաք Մեծարեւցի արձակ երկերու ժողովածուն. «Ոսկի»: Աղբիւր:
 - Հակառակ՝ իրերայաջորդ տառեր: Հակառակ՝ աղբիւր: Ցուցական դերանուն:
 - Ձայնաւոր տառեր: Իշխանութեան գաւազան: Կողմ:
 - Հակառակ՝ փոս: Հակառակ՝ տարածքի միաւոր: Ցամաքամաս մը:
 - Կրկնուած ձայնաւորներ: Ձայնաւոր տառեր: Պատժական աշխատանք:
 - Հոգածութիւն: Իգական անուն:
 - Անընդունակ:
 - Օղակ: Տառի մը անունը:
 - Խոչափող: Անճարակ:
 - Բայական լծորդութիւն: Կենդանիներու խումբ:
 - Հօրեղբօր, մօրեղբօր, հօրաքրոջ կամ մօրաքրոջ գաւազակ:

ԽԱՉՔԱՌ (ՄԽ 427)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Ն	Վ	Ա	Ա	Ի	Մ		Ե	Ք	Ա	Ա	Խ
2	Ք		Ա	Կ				Ք	Ե	Ի	Ք	
3	Վ	Ա	Ս	Ս	Ի	Ի	Կ	Ա	Ք		Ա	
4	Ս				Վ	Ա	Յ	Ք		Ե	Խ	
5	Ա	Լ	Ի	Ք		Յ	Ս	Ա		Ս	Չ	Ն
6	Վ	Ա	Կ			Ս	Ա	Չ		Ա	Ե	Լ
7	Ն	Ք	Ա	Ն		Լ	Ա		Կ	Ա	Ս	
8	Յ	Ա	Ք	Վ	Ա	Ք		Ք		Ա	Ս	Ի
9	Ք	Ա	Ա	Ա	Ն	Ա	Ժ		Ս	Ա		
10			Վ	Ի			Խ		Ք		Ի	Ա
11	Լ	Ի	Ա		Չ	Ս	Ի	Ա	Կ	Ի	Լ	
12	Ի	Ա	Կ		Ն	Ս	Ս	Ա	Ի	Ս	Ք	

ԱՌՔԱՔԻՈՅ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՅԵՏԵՐԿՐԱՆԱՐԺԻ ԾԱՌԱՅՈՒԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

«Գանձասար» Լաթաքիոյ հայ համայնքի հոգեւոր հովիւ Արժ.Տ.Վազգէն Թիւրք Թեօզլերեանէն տեղեկացաւ երկրաշարժէն ետք տարուող ծառայողական աշխատանքներուն հետեւեալ մանրամասնութիւնները.

6 Փետրուար 2023-ի վաղ առաւօտեան ժամը 4:17-ին տեղի ունեցած երկրաշարժին հետեւանքով, Լաթաքիոյ Ա.Աստուածածին եկեղեցւոյ թաղական խորհուրդի նախածնունդութեամբ կազմուեցաւ յատուկ յանձնախումբ մը՝ հոգալու կարիքները աղէտեալ այն ընտանիքներուն, որոնց բնակարանները վնասուեցան եւ ապաստանեցան իրենց հարազատներուն մօտ կամ եկեղեցւոյ «Գանձասար» սրահէն ներս:

Համայնքի հոգեւոր հովիւ Արժ.Տ.Վազգէն Թիւրք Թեօզլերեանի գլխաւորութեամբ կազմուած յանձնախումբին մաս կազմեցին թաղականութեան երկու անդամներ՝ Մարտ Սողոմոնեան եւ Սարգիս Զէչեճեան: Ապա յանձնախումբին միացան ՍՕԽ-ի եւ ՀԲԸՄ-ի անդամուհիներ՝ Ալին Թոփալաքեան-Գաբրիէլեան, Արաքսի Պալեան-Աքքարի, Տաթևիկ Թեօզլերեան-Միւնասեան եւ Թամար Թամբեան-Թեօրքիւնեան: Յանձնախումբը ընդառաջելով Բերիոյ Հայոց Թեմի Ազգային Վարչութեան թելադրանքին, յատուկ յայտարարութեամբ իմաց տուաւ համայնքի Հայ ընտանիքներուն, որ ներկայանան փաստացի տուեալներով՝ իրենց բնակարաններուն վնասուած բաժիններուն նորոգութեան համար յատուկ թղթածրարներ պատրաստելու: Սոյն յայտարարութեան ընդառաջեցին աւելի քան 53 ընտանիքներ: Թղթածրարները դրկուեցան Ազգային Առաջնորդարան, միեւնոյն ժամանակ Լաթաքիոյ Զրիստոնեայ համայնքներու հոգեւոր պետերը եւ հոգեւոր հովիւները գումարեցին ժողով մը, որուն ընթացքին որոշում առնուեցաւ բոլոր եկեղեցիներու կողմէ մէկական մասնագետ երկրաչափի մը գլխաւորութեամբ միջհամայնքային յատուկ յանձնախումբ մը կազմել, որպէսզի սերտե թղթածրարները եւ կանխէ համայնքներու մէջ աշխատանքի խաչաձեւումները: Իւրաքանչիւր համայնք իր ծխայիններուն վնասուած բնակարաններուն ցուցակը պիտի պատրաստէ: Հայ համայնքին կողմէ յանձնախումբի ներկայացուցիչ անդամ նշանակուեցաւ Երկրչփ. Աբրահամ Ճապալուր: Յանձնախումբին որոշումով իւրաքանչիւր եկեղեցի կազմեց ներքին յանձնախումբ, որպէսզի ան մէկ ամ մէկ այցելէ վնասուած բնակարանները՝ արժեւորելու վնասուած բաժինները: Յանձնախումբի անդամներն են՝ Երկրչփ. Աբրահամ Ճապալուր, Մեղրիկ Ապահունի-Մանճեան եւ Ալեքսիս Կարպուշեան: Աշխատանքը ընթացքի մէջ է:

Աւարտին բոլոր եկեղեցիները խնդրագրեր պիտի ներկայացնեն A.C.N հաստատութեան, որպէսզի նորոգութեանց ծախսերը հոգայ, իսկ SALT հաստատութիւնը հոգայ տուններու վարձքը այն ընտանիքներուն, որոնք առայժմ անտուն են իրենց բնակարաններուն վնասուածքներուն պատճառով: Միեւնոյն ժամանակ կարիքները հոգալու յանձնախումբը ստացաւ սննդակողովներ, հագուստներ, դեղորայք եւ մանուկներու կաթ ու տակաշոր տարբեր հաստատութիւններէ եւ նուիրատու բարերարներէ, ինչպէս՝ SALT, Եւրոպայի Սուրիանի բարեսիրական համայնքներ, Հոմսի արեւելեան Տմէյնէյի յոյն կաթողիկէ Մար Ճաորճիոս Անթոնիոս եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ հայր Ապտալլա Զամագի եւ գիւղի բնակիչներ, Հոմսի Մամուրա գիւղի յոյն կաթողիկէ եկեղեցւոյ Մար Եուսեֆ եկեղեցւոյ հովիւ եւ բնակիչներ, Սուրիանի եկեղեցւոյ պատրիարքարան, Լաթաքիոյ ատամնաբոյժներու միութեան գրասենեակ, Ալեքսարանական եկեղեցիներու ընդհանուր միութիւն:

Սննդակողովները եւ օգնութիւնները առաջին հերթին բաժնուեցան բոլոր այն ընտանիքներուն, որոնք հիւրընկալուած են իրենց հարազատներուն բնակարանները: Ապա բաժնուեցան կարիքաւոր ընտանիքներու եւ անհատներու: Սոյն աշխատանքը մինչեւ պահս կը շարունակուի յանձնախումբին կողմէ:

ՔԵՏԱՅԻ ԺՈՂՈՎՈՐԴԸ ԿԸ ԶԱՆԱՅ ԱՍՏԻՃԱՆԱԲԱՐ ՅԱՂՔԱԶԱՐԵԼ ԵՐԿՐԱՆԱՐԺԻՆ ՇԵՏԵԱՆՔՆԵՐԸ

Քեսապի պատերազմի տարիներուն Շտապ Օգնութեան գործադիր մարմինի մաս կազմած, ներկայիս Համազգայինի Կեդր. Վարչութեան անդամ Կարո Մանճիկեան «Գանձասար»-ին ղեկուցեց երկրաշարժի յաջորդող օրերուն Քեսապի իրավիճակին եւ նիւթական վնասներուն շուրջ:

Ան դիտել տուաւ, որ երկրաշարժի առաջին օրէն ի վեր ժողովուրդը, յատկապէս Քեսապ աւանի բնակչութիւնը, մեծաւ մասամբ, յատկապէս բարձրարարկ շէքերու մէջ բնակողներ, վախի ազդեցութեան տակ, իրենց բնակարաններէն դուրս ելան, որովհետեւ այսպիսի շարժ իրենց համար նորութիւն էր ու վախազդու, յատկապէս պատերազմական դժուար պայմաններու եւ անապահովութեան լոյսին տակ ապրելէ տարիներ ետք:

Ապա շարունակելով ըսաւ. «Առաջին ժամերը տեղեկութեան եւ ապատեղեկատուութեան համացանցի հոսքը աւելի բարդացուց մարդոց հոգեվիճակը: Կրկնուող յետցնումներու հաւանականութիւնները մեծ էին:

Յետցնումներու ընթացքին ալ իրարանցում կը ստեղծուէր: Առաջին քանի մը գիշերները շատեր գիշերեցին իրենց ինքնաշարժներուն մէջ:

Առաջին օրերուն մարդիկ սպասողական վիճակի մէջ էին եւ համարեա՛ գործի չմեկնեցան, իրենց արտերը չզացին, մինչեւ որ այս նոր կացութիւնը վերջնականապէս յստականար:

Առաջին իսկ ցնցումին արդէն տասնեակ մը տուններ վտանգուած էին, մանաւանդ այն տունները, որոնք հին, լայնանիստ պատերով կառուցուած էին՝ առանց պեթոն-երկաթեայ հիմերու, սակայն վնասուած տուններուն թիւը քաղաքապետարանի տուեալներով մէկուկէ տասնեակը չ'անցնիր: Այդ բնակարաններուն ցանկը արձանագրուեցաւ քաղաքապետութեան մօտ:

Ամենէն ծանր վնասը հասած էր Քեսապի հայ առաքելական համայնքի Ա. Աստուածածին եկեղեցւոյ, որ համարեա՛ 200 տարուան կեանք ունի: Անոր արեւելեան խորանը, զանգակատունը բաւական վնասներ կրած էին, պատին վրայ տասը սմ. բացուածք մը ստեղծուած էր, որովհետեւ եկեղեցւոյ ծանր տանիքը յենած է չորս կողմի քարաշէն լայն պատերուն վրայ եւ գուրկ է պեթոն-երկաթեայ հիմերէ: Նոյնպէս վնասուած են արեւմտեան խորանին հանդիպակած պատը, դէպի վերնատուն բարձրացող աստիճանը եւ հարաւարեւմտեան անկիւնը: Եկեղեցւոյ մէջ, սալայատակին վրայ կարելի է տեսնել երկու հորիզոնական, երկայնքին երկարող ճեղքեր՝ կեսէն մէկ սմ. տարողութեամբ, ինչ որ ցոյց կու տայ որ եկեղեցւոյ հիմերը լրջօրէն վնասուած են: Թեւ անմիջական փլուզումի վտանգ չկայ, բայց կառուցը տկարացած է եւ լուրջ վնասներ կրած: Եկեղեցւոյ մօտ «Սահակեան» սրահը նկատառելի վնասներ չէ կրած: Հսկումի արարողութիւնները այնտեղ կը կատարուին: Երկրաշարժէն ետք եկեղեցւոյ մէջ պատարագ չ'մատուցուեցաւ, փոխարէնը Զարատուրանի եկեղեցւոյ մէջ մատուցուեցաւ Փետրուարի վերջին պատարագը:

Երբ երկրորդ գլխաւոր երկրաշարժը տեղի ունեցաւ, մեր ազգային, յարանուանական մարմինները անմիջապէս որոշեցին Հայ Ալեքսարանական Նահատակաց դպրոցին փակը տեղադրել երկու մեծ վրան, ուր վառարաններ ալ զետեղուեցան, որպէսզի անօթեան մարդիկ այնտեղ ապաստանին ժամանակաւորապէս:

Ներկայիս յետցնումները մեղմացած են համեմատաբար, սակայն մարդիկ տակաւին վախի ազդեցութեան տակ են ու իրենց բնակարաններէն դուրս կը մնան:

Քաղաքապետարանը Լաթաքիայէն ժամանած երկրաչափներու միջոցով վնասուած բնակարաններու ապահովութիւնը գնահատելու աշխատանքին լծուած է: Սակաւ շէքեր, որոնք ի սկզբանէ կառուցուածքային թերութիւններ ունէին, վտանգաւոր են, բարեբախտաբար անոնք անբնակ շէքեր են, զբօսաշրջութեան համար նախատեսուած:

Տնտեսական կեանքը առժամաբար կանգ առած է, սակայն կամաց-կամաց կը վերականգնի: Ներկայիս սննդեղէնի անմիջական կարիք չկայ:

Քաղաքապետարանը աշխատանք կը տանի համայն քեսապահայութեան համար մարդասիրական կողմերէ գանազան օժանդակութիւններ ապահովելու:

Բնականաբար քեսապահայութիւնը եւ Ա. Աստուածածին եկեղեցին յառաջիկային ինչպէս Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան, Ազգ. իշխանութեան, այնպէս ալ համայն հայութեան ուշադրութեան առարկան պիտի ըլլան, ինչպէս եղած էին Սուրիոյ պատերազմի ողջ տարիներուն, որպէսզի ժողովուրդը կարենայ թօթափել այս սարսափը եւ իր հոգեւոր կեանքը շարունակել ու միախմբուիլ եկեղեցւոյ շուրջ:

Ներկայիս առաջնահերթութիւնը մարդոց ապահովութեան եւ կենցաղային յարմարութիւններու ապահովման կը տրուի: